

ΕΣΤΙΑ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Παρισίοις Συλλόγου πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλλ. σπουδῶν,
ἀξιοθὲν ἀργυροῦ μεταλλίου ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Δ'. Ὀλυμπιάδος,
καὶ χαλκοῦ ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τοῦ 1889.

ΤΟΜΟΣ ΕΙΚΟΣΤΟΣ ΟΓΔΟΥΣ

1889

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΕΥΛΟΓΙΟΥ ΚΟΥΡΙΑ
ΚΑΤΑΒΙΒΤΟΥ
ΑΥΤΟΥ ΑΡΙΘ.

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ

ΤΙΜΑΤΑΙ ΔΡΑΧΜΑΣ 6. - ΔΕΔΕΜΕΝΟΣ ΔΡΑΧΜΑΣ 8.

ΑΘΗΝΗΣ

ΕΚΔΟΤΑΙ

Ν. Γ. ΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΙ Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΕΝ Τῃ ΟΔῳ ΠΑΡΟΡΘΑΓΩΓΕΙΟΥ ΑΡΙΘ. 12 ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΟΔΟΝ ΣΤΑΔΙΟΥ

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΤΟΜΟΣ ΚΗ΄.

Ευδερμὴ ἱστορία: Ἐν Ἑλλάδι φ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἔρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου. Ἐκδοτ. κτῆος καὶ ἰσίου ἑξαεταίου. — Πρωτοτύπον Ἀποσφ. Ὁδ. Παρθενωναίου 14.

27 Ἀυγούστου 1889.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ ΛΕΟΠΟΛΔΟΣ Α΄

Α΄.

Ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγὼν δύο λαῶν ὧν ὁ μὲν εἶχε λησμονηθῆ ὑπὸ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου καὶ ἐν τοῖς νεκροῖς καταλέγετο, ὁ δὲ δὲν ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν εὐρωπαϊῶν πολιτικῶν ὡς ἔχων στοιχεῖα αὐτοτελείας, τῶν ἐλλήνων καὶ τῶν Βελγῶν, κατὰ τὴν αὐτὴν περίπου χρονικὴν περίοδον ἀναγραφέντων ἐν τῇ βίβλῳ τῶν ἀνεξαρτήτων τῆς Εὐρώπης ἐθνῶν, συνδέεται μετὰ τοῦ βίου τοῦ βασιλέως Λεοπόλδου, τοῦ εἰκότως ἐπικληθέντος Νέστορος τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων.

Ἐν τῷ βίῳ τῶν τε ἀνθρώπων καὶ τῶν ἐθνῶν παρατηροῦμεν ὅτι ἀπαιτοῦνται πολλάκις συνθηκὴ καὶ τινες καὶ περιστάσεις, ὅπως ταῦτα μὲν ἀναπτυχθῶσι καὶ προοδεύσωσι, ἐκεῖνοι δὲ ἀναλάμψωσι. Τὸ ἀπὸ τῶν περιστάσεων ὠφελῆσθαι χαρακτηρίζει τὸν ἐχέφρονα καὶ ἱκανὸν ἄνδρα, τὸ συνετὸν καὶ ἀνεπτυγμένον ἔθνος. Βεβαίως ὁ βασιλεὺς Λεοπόλδος εἶχεν, ὡς ὁ μετέπειτα βίος αὐτοῦ ἀπέδειξε, πᾶσας τὰς ἰδιαζούσας τῷ συνετῷ πολιτικῷ καὶ ἐξόχῳ κυβερνήτῃ ιδιότητας, ἀλλ' ἐὰν μὴ ἐξερηγνύετο ὁ ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἐλληνικὸς ἀγὼν, κατόπιν δὲ ἡ τῶν Βελγῶν ἐπανάστασις, ὁ ἡγεμὼν οὗτος δὲν θὰ ἐλάμβανεν ἀφορμὴν νὰ καταδείξῃ τὰς ιδιότητας αὐτοῦ ταύτας καὶ θὰ ἐβίβου σχεδὸν ἀφανής, ὡς πλεῖστοι τῶν συναδέλφων αὐτοῦ πριγκήπων καὶ πριγκηπίσκων, ἀξιούμενοι μόνον μετὰ θάνατον διστίχου μνείας ἐν ταῖς ἐφημερίαις καὶ πενθημέρου πένθους ἐν ταῖς ἡγεμονικαῖς αὐλαῖς.

Μόνη ἡ μεγαλοφυΐα, ἡ τοῦ μεγάλου ἄνδρος, πολιτικῆς τε καὶ πολεμικῆς χαρακτηρίζουσα, δύναται νὰ δράσῃ πολλάκις καὶ ἐνευ τῆς συνδρομῆς ἐξωτερικῶν περιστάσεων, μετατρέπουσα πρὸς ἴδιον ὄφελος ἢ καὶ δημιουργοῦσα οὕτως εἰπεῖν αὐτάς, τοῦθ' ὑπὲρ ἀδύνατον εἰς τοὺς μὴ μεγαλοφυεῖς ἄνδρας. Λέγομεν πολλὰκις, διότι, τῆς φύσεως τοῦ ἀνθρώπου οὕσης πε-

περασμένης, ἀπρόοπτος τις περίστασις ματαιοῖ ἐνίοτε καὶ αὐτοῦ τοῦ μεγαλοφυοῦς τὰ μεγαλεπήβολα σχέδια.

Ὁ βασιλεὺς Λεοπόλδος οὐκ ἦν μὲν τις βεβαίως τῶν μεγάλων ἀνδρῶν τῶν διδόντων τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς τοὺς χρόνους καθ' οὓς ζῶσι, τῶν καταπλησσόντων τοὺς τε συγχρόνους καὶ τοὺς ἐπιγενομένους διὰ τῶν παραβόλων αὐτῶν ἐγχειρημάτων, τῶν αἰτίων μεγάλων καλῶν καὶ κακῶν ἐνταυτῷ τοῖς ἀνθρώποις. Ἦν ὅμως πρηνὸς ἡμῶν τις καὶ εὐπαιδευτὸς πρίγκηψ, κεκτημένος, ὡς ἔρτι εἴρηται, πᾶσας τὰς ιδιότητας τὰς χαρακτηρίζουσας τὸν ἐξοχὸν κυβερνήτην. Ἐχὼν τὴν κρίσιν φύσει ὀρθὴν καὶ ἀσφαλῆ, τεκμηριούσαν οὖν οὐ τὸν τυχόντα, τυχῶν καλῆς ἀνατροφῆς καὶ παιδείας, φιλόπονος, ἀγαθός, μετριοπαθής καὶ μετρίοφρων, ἐγίνωσκε τὸ διακρίνειν τὰς περιστάσεις καὶ τὸ πρὸς τοὺς καιροὺς πολιτεῦσθαι. Τῶν ιδιοτήτων τούτων ποιησάμενος ἀρίστην χρῆσιν ἐλλυσε ζῶν εὐλόγως τὴν ὑπόληψιν τῶν λαῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων, ἀποθανὼν δὲ εὐλικρινῶς ἐθρηνήθη παρὰ πάντων.

Ὁ βασιλεὺς Λεοπόλδος, τρίτος υἱὸς τοῦ πρίγκηπος Φρειδερίκου Φραγκίσκου Ἀντωνίου, Δουκὸς τοῦ Σάξ Κοβούργ-Σααφελδ, ἐνὸς τῶν μικρῶν τῆς Γερμανίας Κρατῶν ἐγεννήθη ἐν Κοβούργῳ τῷ 16) Δεκεμβρίου 1795. Πέντε καὶ δεκαεὶς ἐτι ἐκέκτητο μάθησιν οὐ τὴν τυχοῦσαν, ἐκτὸς τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς καὶ τῆς Λατινικῆς ἐλάλει καὶ ἔγραφε τὴν Γερμανικὴν, τὴν Γαλλικὴν, τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Ἰταλικὴν, ἐγίνωσκε πρὸς τούτοις τὴν ἱστορίαν, τὴν γεωγραφίαν, τὴν σύγχρονον φιλολογίαν, καὶ εἶχε σπουδάσει ἐπιμελῶς τὰ μαθηματικὰ καὶ τὰ στρατιωτικὰ. Μετὰ τὰς ἐν Ἰένη καὶ Ἀουερστάδ ἤττας τῶν Προύσσων ὑπὸ τῶν Γάλλων τὸ μικρὸν κράτος τοῦ Σαξονικοῦ Κοβούργου κατεφλέγετο ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ μετασχεῖν τῶν κινδύνων καὶ τῆς δόξης τοῦ κατὰ τοῦ φοβεροῦ δορυκῆτος πολέμου, ἀλλ' ὁ γέρον καὶ ἀσθενὴς αὐτοῦ πατὴρ ἐγκλειστος ἐν τῇ ἀκροπόλει τοῦ Σααφελδ εἶχεν ἀνάγκην τῆς παρουσίας αὐτοῦ. Διὸ παρέμεινε παρὰ τῷ πατρὶ μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἐπιληθόντος κατὰ Δεκέμβριον τοῦ

1808. Μετά τινος μήνας, γενομένης τῆς ἐν Τιλ-
σίτῃ εἰρήνης, οἱ Γάλλοι ἀπέβησαν τοῦ Κοβούρ-
γου, καὶ ὁ δούξ Ἐρνέστος ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς
τοῦ Λεοπόλδου ἀνέβη εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον·
ὅτε δὲ τῷ 1808 ἐπισκέψατο τὴν Πετρούπολιν,
ὁ Λεοπόλδος ἐπατράπη, καίτοι νεώτατος, τὴν
διοίκησιν τοῦ κράτους. Κατόπιν εἰσῆλθεν εἰς τὴν
στρατιωτικὴν τῆς Ρωσίας ὑπηρεσίαν. Καὶ χά-
ριν τῆς μετὰ τοῦ αὐτοκρατορικοῦ οἴκου στενῆς
αὐτοῦ συγγενείας (1) καὶ χάριν τῶν διακρινόν-
των αὐτὸν προσόντων ταχέως προήχθη ἐν τῇ
ὑπηρεσίᾳ ταύτῃ εἰς τοὺς ἀνωτάτους βαθμοὺς.
Ἐν ἔτει 1813, εἰς ἡλικίαν 23 μόλις ἔτων διω-
ρίσθη στρατηγὸς τοῦ ἰππικοῦ καὶ ἠγωνίσθη ἐν
πάσαις ταῖς κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο καὶ τὸ ἐπιόν
συγκροτηθείσαις μεγάλαις μάχαις ἐν Γερμανίᾳ
καὶ ἄλλαχοῦ, διακριθεὶς διὰ τῆς τῆς ἀνδρείας
καὶ τῆς στρατιωτικῆς αὐτοῦ τέχνης. Μετὰ τὴν
ἐν Κούλμη ἦτταν τοῦ διασήμου Γάλλου στρα-
τηγοῦ Βανδὰμ αἰχμαλωτισθέντος μεθ' ὅλου τοῦ
σώματος αὐτοῦ ὑπὸ τῶν συμμάχων, ἐν οἷς καὶ
ὁ νέος στρατηγὸς Λεοπόλδος, ἀπενεμήθησαν
αὐτῷ τὰ στρατιωτικὰ παράσημα τοῦ αὐστρια-
κοῦ τάγματος τῆς Μαρίας Θηρεσίας, τοῦ Πρωσ-
σικοῦ τάγματος τοῦ Μέλανος ἀετοῦ καὶ τῶν
ρωσικῶν ταγμάτων τοῦ ἁγίου Γεωργίου καὶ
τοῦ ἁγίου Ἀνδρέου. Κατὰ τὴν φοβεράν τῆς
Λειψίας μάχην, τὴν τέσσαρας ὅλας ἡμέρας διερ-
κέσασαν, ἐτάχθη ἐν θέσει ἐπικαίρου καὶ κινδυ-
νώδει παρά τὸ ρωσικὸν πυροβολικόν, ἣν ἐπι-
τυχῶς διεφύλαξε μετὰ τοῦ ἰππικοῦ αὐτοῦ, ἀπο-
κρούσας τοὺς ἐπιτεθέντας διὰ πυροβολικοῦ τε
καὶ πεζικοῦ Γάλλους. Μετὰ δὲ τὴν ἀποχώρησιν
τῶν Γάλλων ὁ Πρίγκηψ Λεοπόλδος εἰσῆλθεν εἰς
Ἐρφούρτ καὶ κατόπιν μετὰ τοῦστρα τοῦ τῶν συμ-
μάχων εἰς Γαλλίαν, ὅπου μετέσχε τῆς ἐν Βριέννη
Ἄρσῦ ἐπὶ τοῦ Ὄμπ καὶ Φέρ τῆς Καμπανίας
νικῶν αὐτῶν. Κατὰ τὴν τελευταίαν ταύτην
τρίψαν εἰς φυγὴν μετὰ πεισματῶδη συμπλοκὴν
τὴν ἀριστερῶν τῶν Γάλλων, ἐκυρίευσεν πέντε τη-
λεβόλα· εἶτα δὲ ἐπιτεθείς κατὰ τοῦ Γάλλου
στρατηγοῦ Παρτὸ (Parthold) ἔλαβεν αὐτὸν
αἰχμαλωτῶν. Μικρὸν μείνας ἐν Παρισίαις ὁ πρίγ-
κηψ Λεοπόλδος ἠκολούθησε τοὺς συμμάχους εἰς
Λονδίον, ὅπου ἔτυχεν ἀρίστης ὑποδοχῆς ἐν τε
τῇ ἀριστοκρατικῇ τάξει καὶ ἐν τῇ αὐλῇ. Κατ'
ἐκείνους τοὺς χρόνους οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων ἦσαν
ἐστραμμένοι πρὸς τὴν νέαν πρίγκηπισσαν Καρ-
λότταν τὴν μονογενῆ θυγατέρα τοῦ διαδόχου
τοῦ θρόνου καὶ ἀντιβασιλέως τῆς Ἀγγλίας (2)
τοῦ μετέπειτα βασιλεύσαντος ἐν Ἀγγλίᾳ ὑπὸ
τὸ ὄνομα Γεωργίου Δ'. Μεταξὺ τῶν ἐπιζητούν-

(1) Μία ἐκ τῶν ἀδελφῶν τοῦ Λεοπόλδου εἶχε νυμφεῦθ
τὸν Μέγαν Δούκα Κωνσταντῖνον τῆς Ρωσίας.
(2) Παραφρονησαντος τοῦ βασιλέως Γεωργίου τοῦ Γ', ὁ
νῦς αὐτοῦ ἐπατράπη τὴν ἀντιβασιλείαν ἐπὶ πολὺν χρόνον.

των τὴν χεῖρα τῆς νεαρᾶς ἡγεμονίδος καὶ μελ-
λούσης βασιλείας τῆς Ἀγγλίας οἱ ἐπισημότεροι
ἦσαν τότε ὁ πρίγκηψ τοῦ Ὁράνζ (1) καὶ ὁ
πρίγκηψ Παῦλος τῆς Βυρτεμβέργης, ἀλλ' ὁ νέος
Λεοπόλδος εἶχε τὴν τύχην, φαίνεται νὰ ἐλκύσῃ
τὴν καρδίαν τῆς νέας ἡγεμονίδος. Τὰ φυσικὰ
αὐτοῦ πλεονεκτήματα οὐχ ἦττον ἢ τὰ ἐπι-
κτητὰ συνετέλεσαν πάντως εἰς τοῦτο. Διὸ ἂν
καὶ ἠναγκάσθη μετὰ ἑνα μῆνα ν' ἀπέβη τοῦ
Λονδίνου, ὅπως παρευρεθῇ εἰς τὰς συνεδριάσεις
τῆς ἐν Βιέννῃ Συνόδου (2) ὁ Λεοπόλδος ἦν ἐκ-
κτοτε ὁ ἐκλεκτός αὐτῆς. Καὶ ὄντως κατὰ τὸν
χειμῶνα τοῦ ἔτους 1815 τυγχάνων ἐν Βερολίνῳ
ἔλαβε παρά τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Ἀγγλίας
πρόσκλησιν ἵνα μεταβῇ εἰς Λονδίον καὶ συζευ-
χθῇ μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ· οἱ γάμοι ἐτελέ-
σθησαν μετὰ μεγάλης πομπῆς κατὰ τὴν 23
Ἀπριλίου 2 Μαΐου 1816, καὶ οἱ νεόνυμφοι ἐθεω-
ροῦντο ὡς τὸ τοῦ ἡνωμένου βασιλείου εὐτυχί-
στερον ζεῦγος· ἀλλ' ἡ εὐτυχία αὕτη ἦν δυστυ-
χῶς βραχεία· διότι μετὰ ἑν καὶ ἡμισυ περιπού
ἔτος ἡ νέα Καρλόττα ἀπέθανε κατὰ τὸν τοκε-
τόν, ἄνευ διαδόχου (3).

Βαρῆα ἦν ἡ λύπη τῶν ἁγγλων ἐπὶ τῇ ἀώρῳ
τούτῳ θανάτῳ τῆς τοῦ θρόνου ἀμέσου διαδόχου·
ἀλλὰ βαρύτερη ἦν ἡ τοῦ πρίγκηπος Λεοπόλ-
δου. Καὶ εἰκότως ἡ πρίγκηπισσα ἐκασμεῖτο διὰ
πολλῶν φυσικῶν τε καὶ ἐπικτητῶν προτερημά-
των. Ἠγάπησεν αὐτὸν μεταξὺ τοσοῦτων ἄλλων
μνηστήρων, καὶ συζευχθεῖσα αὐτὸν ἐμίλλε νὰ
τὸν ἀναθίσκῃ παρ' ἑαυτῇ ἐπὶ τῶν βαθμίδων
τοῦ Βρεττανικοῦ θρόνου· ὁ ζωὸς αὐτῆς θάνατος
καὶ ἀγαπητῆς συζύγου τὸν ἐστέρει καὶ τὰς φι-
λοδόξους αὐτοῦ ἐλπίδας ἐξηφάνισε, ἀλλὰ δὲν
διερρήθησαν καὶ οἱ μετὰ τῆς Βρεττανικῆς αὐ-
λῆς καὶ τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως δεσμοὶ
αὐτοῦ, διότι καὶ οἱ ἅγγλοι καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐ-
τῶν, γνωρίσαντες ἐκ τοῦ πλησίον εἶχον ἐκτιμή-
σει καὶ ἀγαπήσει τὸν νέον πρίγκηπα. Ὅθεν ὁ
μὲν ἀντιβασιλεὺς ἀπένευμεν αὐτῷ τὸν τίτλον
τοῦ Βασιλικοῦ πρίγκηπος, τὸν ἀνώτατον στρα-
τιωτικὸν βαθμὸν τοῦ Στρατάρχου (Feld Mare-
chal) καὶ τὸ πολιτικὸν ἀξίωμα τοῦ ἰδιαιτέρου
Συμβούλου, ὁ δὲ ἀδελφὸς τοῦ βασιλέως ὁ δούξ
τοῦ Κέντ ἔλαβεν εἰς γάμον τὴν νεωτάτην τῶν
ἀδελφῶν τοῦ Λεοπόλδου. Καὶ ὁ μὲν δούξ ἦγεν
ἡλικίαν πεντήκοντα καὶ δύο ἐτῶν, ἡ δὲ τοῦ

(1) Υἱὸς τοῦ βασιλέως τῆς Ὁλλανδίας.
(2) Ὁ Λεοπόλδος ἔδωκεν ἐνωρὶς δείγματα τῆς διπλωμα-
τικῆς αὐτοῦ ευφυΐας, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας Ἀλέξαν-
δρος, ὅστις μεγάλως ἠγάπα αὐτὸν, συνεχῶς τὸν μεταχειρίσθη
εἰς διπλωματικὰ ἀποστολάς· ὅτε μικρὸν πρὸ τῆς ἐν Λειψία
μάχης ἐγένετο ἐνεργεῖα τις καὶ διαπραγματεύσεις τιναὶ
περὶ διαπράξεως εἰρήνης, ὁ Λεοπόλδος ἦν εἰς πᾶν πρεσβευ-
τῶν τῶν συμμάχων.
(3) Φαίνεται ὅτι ἡ νέα ἡγεμονὶς ἔπαυσε τὴν ὑγίαν ἐνεκα
ἡθικῶν λόγων ὁ πατὴρ αὐτῆς ὁ βασιλεὺς Γεώργιος ὁ Δ',
εἶχε διαζυχθῆ κατηγορησὰς ἐπὶ ἀπιστίᾳ τὴν συζύγον αὐτοῦ.

Λεοπόλδου ἀδελφὴν τριάνοντα καὶ δύο. Ἐκ τοῦ
γάμου τούτου ἐν καὶ μόνον τέκνον ἐγεννήθη ἡ
νῦν βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία.

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου αὐτοῦ ὁ πρίγ-
κηψ Λεοπόλδος ἐπεδόθη εἰς περιηγήσεις. Κατὰ
τὸ 1820 ἐπισκέφθη τοὺς Παρισίους ὅς δὲν εἶ-
χεν ἐπισκεφθῆ ἀπὸ τοῦ 1814. Στενὴ φιλία τὸν
συνέδεεν ἐν τῇ μεγαλοπόλει ταύτῃ μετὰ πολ-
λῶν ἐπιστῆμων ἀνδρῶν καὶ ἰδίως μετὰ τοῦ Ταλ-
λεϋράνδου. Ἡ ἀνδρική αὐτοῦ καλλονή, τὸ με-
λαγχολικὸν αὐτοῦ ἀλλὰ σεμνοπρεπὲς καὶ ἱλαρὸν
ἦθος εἴλκυσαν τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν συμπάθειαν
τῶν γνωρισάντων αὐτόν, ἐφοίτα δὲ ἰδίως εἰς τὰς
συναναστοφᾶς τῆς Δουκίσσης Δινὸ, ἣν ἐγνώρι-
ζεν ἀπὸ τοῦ 1814.

Λι περιηγήσεις αὐτὰι συνετέλεσαν μεγάλης
ὄπως αὐξήσῃ τὴν πείραν καὶ τὰ φῶτα αὐτοῦ.
Περιηγούμενος δὲν περιεσκόπει μόνον τὴν χῶ-
ραν, ἀλλ' ἐσπούδαξε τὰς θεσμοθεσίας αὐτῆς,
τὰς ἀνάγκας καὶ διαθέσεις τοῦ λαοῦ, τὸν χα-
ρακτῆρα τοῦ ἡγεμόνος καὶ τῶν ὑπουργῶν αὐ-
τοῦ, ὅθεν πάνυ εὐλόγως δύναται τις νὰ εἴπῃ
περὶ αὐτοῦ ὅτι « πολλῶν ἀνδρῶν ἄστυα καὶ
νόον ἔργον ».

Σπουδάσας κατὰ βάθος τὰ τε πρόσωπα τὰ
πολιτικά καὶ τὰ συμφέροντα τῆς Εὐρώπης τὰ
πολιτικά, τὰ διοικητικά, τὰ οικονομικά, ἦν ὁ
ἐκνώτερος πάντων τῶν τῆς Εὐρώπης ἡγεμόνων
ἐν τῇ κρίσει περὶ τε τῆς ἐκλογῆς τῶν μέσων
καὶ τῶν προσώπων καὶ τῆς καταλλήλου αὐτῶν
χρήσεως, ἐγίνωσκεν, εἴπερ τις καὶ ἄλλος, νὰ
ὠφελῆται καὶ ἀπὸ τῶν ἀρετῶν καὶ ἀπὸ τῶν
κακιῶν τῶν ἄλλων, διὸ περὶ πολλῶν ζητημά-
των εὐρωπαϊκῶν ἡ γνώμη αὐτοῦ ἐπιζητεῖτο.
Σημειωτέον δὲ ὅτι εἶχε τοιαύτην φυσικὴν τοῦ
πνεύματος εὐχέρειαν περὶ τὸ ἀνευρίσκειν τὴν
ἀληθῆ τὴν ζητήματα θέσιν καὶ φέρειν τὴν λύ-
σιν, ὅστε ἐξεπλήττοντο οἱ μετ' αὐτοῦ συζητούν-
τες καθ' ὃ μὴ ἔχοντες τὸ πλέον νὰ εἴπωσι. Καί,
ὡς ὁρθῶς παρατηρεῖ γάλλος τις δημοσιογράφ-
ος (1) οὐδεὶς ὑπῆρξε συζητήσας ἀντικειμένον
τι μετὰ τοῦ βασιλέως Λεοπόλδου καὶ μὴ μα-
θῶν τι περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καίτοι
ἔχων, ὡς τότε, τὴν ἰδέαν ὅτι ἐγίνωσκεν αὐτὸ
ἔριστα.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὰς περιηγήσεις αὐτοῦ ὁ
Λεοπόλδος κατεχετο ὑπὸ τῆς ἀναμνήσεως τῆς
ἀξιοθρονητοῦ καὶ πολυποθῆτου αὐτοῦ συζύγου
καὶ εἰδὸς τι ἀπογοντεύσεως εἶχε καταλάβει τὴν
ψυχὴν του· ἀνεμνήθη τότε τῆς πατρίδος αὐ-
τοῦ, τοῦ Κοβούργου, καὶ ἐσκέφθη νὰ ἐπανέλθῃ
ἐκεῖσε, ὅπως ἀπολαύσῃ τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ
ἡσυχου τῶν πατέρων αὐτοῦ βίου καὶ μηδενίαν
ἄλλην ἔχη φιλοδοξίαν ἢ τὸ εὐεργετῆν τοὺς ἑαυ-
τοῦ συμπατριώτας. Ἡ σκέψις αὕτη ἐνισχυομένη

(1) Journal des Débats τῆς 28 Δεκεμβρίου 1855.

ὑπὸ τῶν ἐν Κοβούργῳ συγγενῶν αὐτοῦ, καλούν-
των αὐτὸν εἰς τὴν πατρίαν γῆν, καὶ ὑπὸ τοῦ
φιλοσοφικοῦ χαρακτῆρος τοῦ Λεοπόλδου μικροῦ
δεῖν μετατρέπετο εἰς ἀπόφασιν, ἀλλ' ἀπατρέπη
αὐτῆς ὑπὸ προσώπου οἰκείου, τὰ μάλιστα ἀγα-
πῶντος καὶ ἀγαπωμένου παρ' αὐτοῦ, καὶ τοῦ
ὑποίου αἰ γνῶμαι μεγάλην βαρύτητα εἶχον ἐν
τῇ διανοίᾳ τοῦ Λεοπόλδου.

Τὸ πρόσωπον τοῦτο ἦν ὁ ἰατρός τοῦ Λεοπόλ-
δου Στομάκρ ὅστις μετὰ ψυχικοῦ ἀλγους εἶχε
παραστῆ εἰς τὴν ἀγωνίαν τῆς συζύγου τοῦ Λεο-
πόλδου Καρλόττας, ἀκολούθως δὲ παρὰ τὴν
νεκρικὴν κλίνην τοῦ γαμβροῦ τοῦ Λεοπόλδου
καὶ υἱοῦ τοῦ βασιλέως Δουκὸς τοῦ Κέντ,
ἐμίλλε δὲ ἀφοῦ ἐπεμελήθη τῆς βρεφικῆς ἀνα-
πτύξεως τοῦ θυγατρικοῦ αὐτοῦ, ἥτις ἐγένετο ἡ
νῦν βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας Βικτωρία, νὰ κα-
ταστῆ ὁ φίλος καὶ σύμβουλος αὐτῆς καὶ τοῦ
ἀποθανόντος συζύγου τῆς πρίγκηπος Ἀλβέρτου,
ἔχων πατρικὴν παρ' αὐτοῖς θέσιν, συνεσιώμενος
πάντοτε μετ' αὐτῶν, ἐρχόμενος εἰς τὸ γεῦμα
ὅταν ἤθελε, ἐγειρόμενος ἐάν ἐζητεῖτο διὰ κατα-
πειγούσαν ὑπόθεσιν, ἀναχωρῶν ἄνευ ἀποχαιρε-
τισμοῦ, καὶ ἐν γένει ἀπηλλαγμένος πάσης αὐ-
λικῆς ἐθιμοτυπίας. (1) Ὁ ἰατρός οὗτος τοῦ πρίγ-
κηπος Λεοπόλδου διὰ τὴν ἐμβριθεὶαν τῶν σκέ-
ψεων καὶ τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων αὐτοῦ
καὶ τὴν εἰς αὐτὸν ἀρσίστων τοιαύτων ἐτυγχάνε
παρ' αὐτῷ ὑπολήψεως, ὅστε οὐ μόνον ἀνέδει-
ξεν αὐτὸν βαρόνον, ἀλλὰ καὶ αὐλόαρχον τοῦ οἴ-
κου του, καὶ διπλωματικὸν ἀντιπρόσωπον αὐ-
τοῦ, ὡς τῷ 1830 παρὰ τῇ Συνδιασκεψίᾳ τοῦ
Λονδίνου. Ὁ ἰατρός εἶχε καταστῆ τὸ πρωτεῦον
παρὰ τῷ Λεοπόλδῳ πρόσωπον. Ἦτο τρόπος τινὰ
ὁ μόνος ὑπουργὸς αὐτοῦ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ, ἀξίος
δὲ τῆς ἐμπιστοσύνης αὐτοῦ καὶ διὰ τὴν διπλω-
ματικὴν δεξιότητα καὶ διὰ τὴν ἄκραν αὐτοῦ
ἐχεμυθίαν καὶ μετριοφροσύνην.

Ὅτε εἶδε τὸν Λεοπόλδον κλίνοντα νὰ ἀπο-
μακρυνθῇ τῆς Ἀγγλίας ἵνα ζητήσῃ παρηγορίαν
ἐν τῇ πατρίᾳ γῇ, ὁ Στομάκρ μετὰ ἄλλους ἐπο-
λέμησε τὴν διάθεσιν αὐτοῦ ἐκείνην. Ἀπὸ πένθος
τῆς ὑμετέρας ὑψηλότητος, τῷ εἶπεν, ἀνήκει εἰς
τὴν Ἀγγλίαν, καὶ ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ ὀφείλετε νὰ
θρηνησῆτε τὴν ἡγεμονίδα τῆς ὁποίας τὸν θάνατον
θρηνεῖ ὁλόκληρος ἡ Ἀγγλία· ἄλλως νομίζω θὰ
ἤλεγε ἡμᾶς ἡ συνείδησις, ἢ θέλετε δὲ δυσα-
ρεστήσει τοὺς ἅγγλους ὅστινες ἐπέδειξαν ὑμῖν
τοσοῦτον μεγάλην συμπάθειαν ἀπὸ τοῦ μετὰ
τῆς ἐγγόνης τοῦ βασιλέως τῶν ἡμετέρου γάμου.
Τὸ δυστύχημα ὑμῶν δὲν διέρρηξε τοὺς δεσμοὺς
ἐκείνους· ἀναμνήσουσιν ἐξ ὑμῶν ὅπως ἡ ἡμέτερα
θλίψις, παρούσα εἰς πάντας, γνωστὴ καὶ ἐκτι-
μημένη παρὰ πάντων, ἐγείρῃ τρόπον τινὰ ἰδεῶ-

(1) L'Es Revue des deux Mondes. 1870 Le médecin de
la Reine Victoria.

δες μνημείον εις τήν σεπτήν νεκράν, τὸ κάλλι-
στον τῶν ἐπιταφίων μνημείων, τὸ ἀγιώτερον καὶ
τὸ μᾶλλον ἔξιον αὐτῆς... ἔαν ἐπανέλθῃτε εἰς
Κοβούργ, ἢ Ἀγγλία θὰ θεωρῆσιν τὴν πράξιν σας
αὐτὴν ὡς ἔκφρασιν ἀγνωμοσύνης, ὡς ἔλλειψιν
ἀληθοῦς αἰσθημάτων καὶ ἠθικῆς λεπτότητος,
καὶ ἢ ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ ἡμετέρι θεῖσι θὰ κα-
ταστραφῇ διὰ παντός».

Τὰ ἐπιχειρήματα ταῦτα τοῦ λατροῦ Στοκμάρ
ὑπεδῆλθον εἰς τὸν Λεοπόλδον ὅτι καὶ τὸ πολι-
τικὸν καὶ τὸ αὐτὸ οἰκονομικὸν συμφέρον τοῦ
πρίγκιπος ὑπεγόρευον αὐτῷ νὰ μείνῃ ἐν Ἀγγλίᾳ.
Μετά τὴν τελευταίαν τῆς συζύγου του Καρλότας,
ἣτις εἶχε βυθίσει εἰς πένθος βαθύ σύμπεσαν τὴν
ἀγγλίαν, καὶ ἦτις ἦτο ἡ διάδοχος τοῦ βασι-
λέως τῆς Ἀγγλίας, καὶ ἐν τῇ βουλῇ τῶν κοινο-
τήτων καὶ ἐν τῇ τῶν Λόρδων, καὶ ἐν πάσῃ τῇ
Ἀγγλικῇ κοινωνίᾳ σπουδαίως συνεζήτητο τὸ
ζήτημα τῆς διαδοχῆς· ὁ γέρον βασιλεὺς ἐμελλ-
λε ταχέως νὰ κατέλθῃ εἰς τὸν τάφον, οἱ δὲ
υἱοὶ αὐτοῦ, γέροντες καὶ οὗτοι καὶ στερούμενοι
διαδόχων, ἐμέλλον ταχέως νὰ τὸν ἀκολου-
θήσωσι. Πλείστοι εἶχον ἐστραμμένα τότε τὰ
βλέμματα πρὸς τὸν συζυγον τῆς πριγκηπίσ-
σης Καρλότας· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ παρῆθαι τοι-
αύτην πιθανότητα τοῦ ν' ἀνέλθῃ εἰς τὸν θρό-
νον τῆς Ἀγγλίας; ἐτέρωθεν δὲ δὲν ὑπῆρχε
φόβος μὴ τὸ ἀγγλικὸν κοινοβούλιον, ὅπερ εἶχε
ψηφίσει δι' αὐτὸν ἐτήσιον σύνταξιν 50 χιλιά-
δων λιρῶν στεριλῶν, καταργήσῃ αὐτὴν ἔαν
ἐνακαθίστατο ἐν τῇ ἡπειρωτικῇ Εὐρώπῃ καὶ
ἐφαίνετο ἀδιαφορῶν περὶ τῶν τῆς Ἀγγλίας πραγ-
μάτων; Καὶ δὲν θὰ ἦτο τοῦτο ἐπιζήμιον εἰς
τὸν Λεοπόλδον οἰκονομικῶς ἅμα καὶ ἠθικῶς;

Πολιτικῆ συνέσει βαθεῖα καὶ μέρημα ἀδελ-
φικῆ περὶ τῶν συμφερόντων τοῦ Λεοπόλδου ἔχα-
ρακτήριζον τοὺς λόγους ἐκείνους τοῦ Στοκμάρ.
Ἡ ἐξ αὐτῶν ἐντύπωσις ἦτο τοιαύτη ὥστε με-
τέτρεψεν ἐντελῶς ἀπόφασιν καὶ ἐμεινεν ἐν Ἀγ-
γλίᾳ, περιβαλλόμενος πάντοτε ὑπὸ τῆς μεγα-
λῆς περὶ αὐτοῦ ὑπολήψεως τῶν ἄγγλων, ἀλλ'
ἀπέχων τοῦ ἐπιμβάλειν εἰς τὰ τῆς πολιτικῆς
καὶ ἀντιπροσωπεύων πάντοτε τὴν ἀνάμνησιν
μεγάλου ἐθνικοῦ πένθους. Μετὰ δὲ τὸν θάνατον
τοῦ γαμβροῦ αὐτοῦ, δουλκὸς τοῦ Κέντ, καίτοι
βλῶς ἐξέλιπον αἱ πρώται αὐτοῦ ἐλπίδες περὶ
διαδοχῆς εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας, διότι ὁ
ἀποθανὼν δοῦξ ἀφῆκε διάδοχον τὴν πριγκηπίσ-
σαν Βικτωρίαν, νῦν βασίλισσαν τῆς Ἀγγλίας,
ἐν τούτοις ὁ Λεοπόλδος φύσει ὢν εὐγενῆς τὰ αἰ-
σθήματα ἐκρινεν ἐπιβαλλόμενος εἰς αὐτὸν τὸ
καθῆκον νὰ παραμείνῃ ἐν Ἀγγλίᾳ, ὅπως βοηθῇ
τὴν χήραν ἀδελφὴν αὐτοῦ κατὰ τὰς διαφόρους
αὐτῆς ὑποθέσεις, ἐπιτηρῇ δὲ τὴν ἀνατροφήν
τῆς ἀνεψίας του πριγκηπίσσης Βικτωρίας, προω-
ρισμένης νὰ ἀναθῇ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἀγγλίας.

Ὡς θεῖος τῆς μελλούσης βασιλείσσης ἀπολαύων
τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπολήψεως τοῦ ἀγγλικοῦ
λαοῦ, ὡς πρίγκηψ Ἀγγλος, σύμβουλος αὐτῆς
ἠδύνατο νὰ διαδραματίσῃ σπουδαιότατον πρό-
σωπον ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ, καὶ τοιαύτη
θεῖσι ἠδύνατο βεβαίως νὰ ικανοποιήσῃ τὴν
προσωπικὴν αὐτοῦ φιλαυτίαν.

Ἀλλ' ἐνῶ ἡσχολεῖτο περὶ τὴν ἐκπλήρωσιν
τῶν καθηκόντων ἐκείνων, γεγονὸς ἀπροσδόκητον
ἡ ὑποψηφιότης αὐτοῦ εἰς τὸν θρόνον τῆς Ἐλ-
λάδος ἐμέλλε ν' ἀπασχολήσῃ σπουδαίως τὸ τε
πνεῦμα αὐτοῦ καὶ τὰς εὐρωπαϊκὰς κυβερνήσεις
καὶ πᾶσαν εὐρωπαϊκὴν κοινωνίαν.

(Ἔπεται συνέχεια) ΧΑΡΙΣΙΑΟΣ ΜΕΛΕΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΡΟΜΩΝ ΚΑΙ ΡΙΣΛΕΡ

ΜΥΣΤΙΣΤΟΡΗΜΑ ΑΛΦΟΝΣΟΥ ΔΩΔΕ

Μετάφρασις κ. Ἀννίνου

(Συνέχεια ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἡ τοιαύτη εἰδήσις ἐξέπληξε πάντας καὶ τὸν
Ρίσερ περισσότερο ὄλων τῶν ἄλλων. Ἀλλ' ἡ
μικρὰ Σέβη ἦτο τόσον νόστιμος, τὸν ἔβλεπε με-
τόσον τρυφερὸν βλέμμα, ὥστε ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ κα-
τέστη εὐθὺς τυφλῶς ἐρωτόληπτος. Ἰσως μάλιστα
χωρὶς νὰ τὸ συναισθάνηται, ὁ ἔρωσις αὐτὸς πρὸ
καιροῦ ἐνεφύωσεν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του.

Ἰδοὺ διατί τὴν ἐσπέραν τοῦ γάμου τῆς ἡ-
ναρὰ κυρία Ρίσερ ἐν τῇ καλλευκῇ αὐτῆς
νυμφικῇ περιβολῇ παρατήρει μὲ μειδίωμα θρι-
άμβου τὸ παραθυρον τοῦ μεσαναβαθροῦ, τὸ περι-
βάλλον ὡς πλαίσιον τὴν εἰκόνα δέκα ἐτῶν τῆς
ζωῆς τῆς. Τὸ ἀλαζὸν μειδίωμα ἐν ᾧ περιείχετο
καὶ βαθὺς οἶκτος καὶ ποιά τις περιφρόνησις οἶαν
ἡ ὀψίπλουτος αἰσθάνεται πρὸς τὴν ταπεινὴν
τοῦ σταδίου τῆς ἀφετηρίαν, ἀπαυθύνετο προφα-
νῶς πρὸς τὸ πτωχὸν καὶ ἀσθενικὸν κράσιον, ὅπερ
ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπεν ἐκεῖ ἐπάνω, ἀπέναντί τῆς
εἰς τὴν σκοτίαν τοῦ παρελθόντος καὶ τῆς νυκτὸς
καὶ ἐφαίνετο λέγουσα πρὸς αὐτὸ καὶ δεκνύουσα
ταυτοχρόνως τὸ ἐργαστάσιον:

— Πῶς σοῦ φαίνεται, μικρὰ Σέβη; . . . Βλέπεις
ὅτι ἐμβήκα ἐδῶ τέλος πάντων! . . .

BIBLION ΔΕΥΤΕΡΟΝ
Α'.

Ἡ ἡμέρα τῆς ὑποδοχῆς τῆς συζύγου μου.
Εἶνε μεσημέρια. Ἡ συνοικία τοῦ Ἐλους γε-
ματιζοί.
Μὲ τὰς βαρεῖαις δονήσεις τῶν κωδῶνων τοῦ
Ἁγίου Παύλου, τοῦ Ἁγίου Γερβασιῦ, τοῦ Ἁ-
γίου Διονυσίου ἀνεμίγνυτο ἀνερχόμενος ἐκ τῶν
αὐλῶν ὁ ἀσθενὴς ἦχος τῶν κωδῶνων τοῦ ἐργα-

στασίου. Ἐκάστη τῶν κωδωνοκρουσιῶν αὐτῶν
εἶχε τὸν ἰδιαιτέρον αὐτῆς χαρακτήρα. Εἰσὶ τινὲς
ὀλιβεραὶ καὶ ἄλλαι φιδραὶ, τινὲς γοργαὶ καὶ
ἀλλοι νωθραὶ. Ὑπάρχουσι κώδωνες πλούσιοι,
εὐδαίμονες, ἡχοῦντες δι' ἑκατοστὰς ἐργασιῶν
ὑπάρχουσιν ἕτεροι κώδωνες πτωχοὶ, δειλοὶ, οἴ-
τινες φαίνονται κρυπτόμενοι τρόπον τινὰ ὀπισθεν
τῶν ἄλλων, σμηκρυνόμενοι ἐκ συστολῆς, ὡς νὰ
ἐφοβοῦντο μήπως τοὺς ἀκούσῃ ἡ χροασοπία.
Ἐπειτα ὑπάρχουσιν οἱ ψεύσται κώδωνες, οἱ ἀ-
ναίσχυντοι οἱ κρούμενοι διὰ τοὺς ἔξω, διὰ τὴν
δδῶν, διὰ νὰ πιστευθῇ ὅτι εἶνε οἶκος σημαντικός
καὶ ὅτι ἐπασχολοῦνται εἰς αὐτὸν πολλοὶ ἐργάται.

Χάριτι θεῖα ὁ κώδων τοῦ ἐργαστασίου Φρο-
μῶν, δὲν ἦτο ἐκ τούτων. Εἶνε καλὸς παλαιὸς
κώδων ὁπωσσοῦν βασιμένος, γνωστὸς εἰς τὴν
συνοικίαν τοῦ Ἐλους πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν,
μὴ παύσας νὰ ἤχῃ ποτε, εἰμὴ κατὰ τὰς Κυρια-
κάς καὶ τὰς ἡμέρας τῶν ὀχλαγωγίων.

Εἰς τὴν φωνὴν αὐτοῦ ὀλοκλήρως πληθυσμὸς
ἐργασιῶν παρελαύνει ὑπὸ τὸν πυλῶνα τοῦ ἀρ-
χαίου μεγάρου καὶ ἐκχύνεται εἰς τὰ παρακει-
μενα οἰνοπωλεῖα. Οἱ μαθητευόμενοι κάθονται
παρὰ τὴν ἀκρὰν τοῦ παζοδρομίου ἡμοῦ μὲ τοὺς
κτίστας. Διὰ νὰ ἐξοικονομήσωσιν ἡμίσειαν ὄραν
παιγνιδίου κατανάλισκουσι μόνον πέντε λεπτῶν
διάστημα διὰ τὸ πρῆγεμα τῶν, γενομένοι πᾶν
ὅτι ἀπομένει ἐν Παρισίοις διὰ τοὺς πλάνητας
καὶ τοὺς πτωχοὺς, κάστανα, κάρυα, μῆλα· πλη-
σιον δὲ αὐτῶν οἱ κτίσται κόπτουσι μεγάλους
ἄρτους ἐξ ἀλεύρου ἀνκμεμιγμένου μετὰ γύφου.
Αἱ γυναῖκες ἐπαίγονται καὶ βαίνουσι τροχάδην.
Ἐχουσιν αὐταὶ πᾶσαι εἰς τὴν οἰκίαν των ἢ εἰς
τὸ ἄσυλον των τέκνον τι νὰ περιπαιθῶσιν ἢ γέ-
ροντα γονέα, καὶ πρέπει νὰ μεριμνήσωσι διὰ τὰ
τοῦ οἴκου. Ἀσφυκτικῶσι ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρας
τοῦ ἐργαστασίου, μὲ τὰ βέλεφαρα ἐξωγαμῶνα,
μὲ τὴν κόμην θολὴν ἐκ τῆς κόνεως τοῦ χυώ-
δους χάρτου, κόνεως λεπτῆς προκαλούσης βήχα,
βαδίζουσι σπεύδουσαι μὲ ἐν καλάθιον εἰς τὸν
βραχίονα διὰ τῆς ὁδοῦ βροθύσης διαβατῶν, ὅ-
που τὰ λειφορεῖα κυκλοφοροῦσι μετὰ κόπου ἐν
τῷ μίσω τῆς πλημμύρας ἐκείνης τοῦ λαοῦ.

Παρὰ τὴν θύραν, καθήμενος ἐπὶ λίθου χρησι-
μούντος ἄλλατε ὡς ἀνάβαθρον εἰς τοὺς ἵππεῖς
ὁ Ρίσερ βλέπει μειδίαν τὴν ἐκ τοῦ ἐργαστασίου
ἐξοδον. Προξενεῖ αὐτῷ πάντοτε εὐχαρίστησιν ἢ
εὐσέβαστος οικειότης ὄλων ἐκείνων τῶν ἐξαιρέ-
των ἀνδρῶν, οὓς ἐγνώρισεν ἀφ' ὅτου ἦτο μικρὸς
καὶ ταπεινὸς ὡς αὐτοί. Ἐκείνο τὸ «καλημέρα,
κύριε Ρίσερ» λεγόμενον ὑπὸ τῶσων διαφορετι-
κῶν φωνῶν, ἀλλὰ πασῶν φιλοστόργων ἠφραϊνε
τὴν καρδίαν του. Τὰ παιδιὰ τὸν ἐπλησίαζον
ἀφόβως· οἱ σχεδιασταὶ πωγωνίαὶ ἐξ ἡμισίας ἐρ-
γάται καὶ ἐξ ἡμισίας καλλιτέχνη, τείνουσιν
αὐτῷ τὴν χεῖρα διερχόμενοι καὶ ὀμιλοῦσι πρὸς

αὐτὸν οικειῶς μὲ τὸ σὺ. Ἰσως ἢ εἰς τὰς ἀχέαις
ταύτας ὑπάρχουσα οικειότης εἶνε ὑπερβολικῆ,
διότι ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ἀκόμη δὲν ἐνόησε τὸ γῆ-
τρον καὶ τὴν σημασίαν τῆς νέας του θέσεως·
ὑπάρχει δὲ τις μάλιστα ὅστις θεωρεῖ τὴν τοι-
αύτην συγκατάθεσιν λίαν ἐξευτελιστικὴν. Ἀλλ'
ὁ τις οὗτος δὲν δύναται νὰ τὸν ἴδῃ κατὰ τὴν
στιγμὴν ταύτην καὶ ὁ προϊστάμενος ἐπαφελεί-
ται τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐναγκαλισθῇ ἐγκαρ-
δίως τὸν γηραιὸν γραμματεῖα καὶ καταστι-
χογράφον, τὸν Σιγισμῶνδον ὅστις ἐξέρχεται τε-
λευταῖος πάντων, εὐθυτενῆς, κόκκινος, μὲ τὸν
τράχηλον περιβαλλόμενον ὑπὸ ὑψηλοῦ περιαι-
μιου, μὲ τὴν κεφαλὴν ἀσκεπῆ, οἰσδῆποτε και-
ρὸς καὶ ἂν εἶνε, ἐκ φόβου τῶν ἐγκεφαλικῶν συμ-
φορῆσεων.

Ὁ Ρίσερ καὶ αὐτὸς εἶνε συμπατριῶται. Τρέ-
φουσι πρὸς ἀλλήλους βαθυτάτην ὑπόληψιν χρο-
νολογούμενην ἀπὸ τῆς ἐνάρεως τοῦ σταδίου
των ἐν τῷ ἐργαστασίῳ, ἀπὸ τῆς μακρινῆς ἐπο-
χῆς ὅτε ἐπρογεματιζόν ἡμοῦ εἰς τὸ γαλακτο-
πωλεῖον τὸ κείμενον εἰς τὴν ἀκρὰν τῆς ὁδοῦ,
ὅπου ὁ Σιγισμῶνδος Πλανῆς εἰσέρχεται νῦν μόν-
ος καὶ ἐκλέγει τὸ φαγητόν του ἐκ τῆς ἐξαρ-
τωμένης ἐκ τοῦ τοίχου πλακῆς τοῦ καταλόγου...

Προσοχὴ ἡμῶν! Ἴδου ἡ ἐμαζα τοῦ νέου Φρο-
μῶν ἣτις φθάνει πρὸς τῆς πύλης. Ἀπὸ πρώτας
τρέχει ἔξω καὶ οἱ δύο συνεταιροὶ προχωροῦντες
πρὸς τὴν χαρίεσσαν οἰκίαν ἐνθα κατοικοῦσιν, εἰς
τὸ βάθος τοῦ κήπου, συνομιλοῦσι φιλικῶς περὶ
τῶν ὑποθέσεων των.

— Ὑπῆγα εἰς τοὺς Προσασιῶν, εἶπεν ὁ Φρο-
μῶν. Μοῦ εἰδείξαν κἀτι νέα δείγματα ὠραϊό-
τατα, μὰ τὸν Θεόν! . . . Χρειαζέται προσοχὴ.
Ἐχομεν σοβαροὺς ἀνταγωνιστάς.

Πλὴν ὁ Ρίσερ δὲν ἀνησυχεῖ. Ἐχει πεποι-
θῆσιν εἰς τὴν ικανότητά του, εἰς τὴν πεῖράν του·
εἶπειτα . . . ἀλλὰ τοῦτο εἶνε πολὺ ἐμπιστευτι-
κόν . . . εὐρίσκειται ἐπὶ τὰ ἴχνη ἐξαισίου ἐφευ-
ρέσεως, μίξις ἐκτυπωτικῆς μηχανῆς τελειοποιη-
μένης, κἀτι τι τέλος πάντων . . . θὰ ἴδου! Συ-
νομιλοῦντες εἰσέρχονται εἰς τὸν κήπον ἐπιμεμε-
λημένον ὡς ἀνθοκομεῖον δημοσίου πλατείας, κε-
κοσμημένον δι' ἀκακίων μὲ κυκλοτερές φύλλωμα
ἀρχαίων ὄσων καὶ τὸ κτίριον καὶ διὰ θαυμαστῶν
ἀναδενδράδων κισσοῦ ἀποκρυπτουσῶν τοὺς ὑ-
ψηλοὺς μαύρους τοίχους.

Ὁ Ρίσερ πλησίον τοῦ Φρομῶν φαίνεται ὑ-
πάλληλος ἀνακοινῶν πρὸς τὸν προϊστάμενον τὰ
πεπραγμένα. Κατὰ πᾶν βῆμα σταματᾷ ὅπως
ὀμιλήσῃ καθότι ἡ χειρονομία του εἶνε βαρεῖα,
αἱ ἰδέαι του βραδείαι καὶ μετὰ δυσκολίας ἀ-
νεύρισκει τὰς λέξεις. Ὡ! ἂν ἠδύνατο νὰ ἴδῃ
ἐκεῖ ὑψηλὰ ὀπισθεν τοῦ παραθύρου τοῦ δευτέρου
πατώματος τὴν μικρὰν ῥοδίνην μορφήν, ἥτις
παρατηρεῖ πάντα ταῦτα προσεκτικῶς! . . .

Ἡ κυρία Ρίσλερ ἀναμένει τὸν σύζυγόν της διὰ τὰ προγευματισίωσιν, ἀνυπομονεῖ δὲ διὰ τὴν βραδύτητά του. Διὰ τῆς χειρὸς νεύει αὐτῷ ὡς νὰ τῷ ἔλεγεν! « Ἐλα λοιπόν! » Ἀλλ' ὁ Ρίσλερ δὲν τὴν βλέπει· εἶνε ὅπως ἀπησχολημένος μὲ τὴν μικρὰν Φρομῶν, τὸ θυγάτριον τοῦ Γεωργίου καὶ τῆς Κλαίρης, τὸ ὁποῖον μειδιῶν ἀπολαύει τοῦ θάλλου τοῦ ἡλίου βεθυθισμένον εἰς τὰ ἐκ τριχάπτων ἐνδύματά του καὶ φερόμενόν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τροφῆς. Πόσον εἶνε εὐμορφον!

— Εἶσθε ἀπαράλλακτη σείς, κυρία Γεωργίου!
— Νομίζετε, φίλτατε Ρίσλερ; ... Ὅλος ὁ κόσμος λέγει ἐν τούτοις ὅτι ὁμοιάζει τὸν πατέρα της.

— Ναί... λιγάκι. Ἀλλ' ὅμως...
Καὶ προσπαθοῦν ὅλοι, ὁ πατήρ, ἡ μήτηρ, ἡ τροφὸς, ὁ Ρίσλερ ν' ἀνεύρωσι σοβαρῶς πρὸς τίνα ὁμοιάζει τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ἀτελὲς σχεδίασμα ἀνθρώπινου ὄντος, ὅπου τοὺς βλέπει μὲ τοὺς ἀριστοὺς ὀφθαλμοὺς του τεθαμβωμένους ἐκ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ φωτός τῆς ἡμέρας. Ἐκ τοῦ ἡμι-κλειστοῦ παραθύρου τῆς ἡ Σιδωνία κῦπτει ὅπως ἴδῃ τί κάμνουν καὶ διατί ὁ σύζυγός της δὲν ἔρχεται.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Ρίσλερ εἶχε λάβει τὸ βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας του, ὀλόκληρον τὸ μικρὸν ἐκεῖνο φορτίον τῶν λευκῶν ὑφασμάτων καὶ τῶν ζωηρῶν χρώματος ταινιῶν καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸ κάμῃ νὰ γελᾷ καὶ νὰ μιμιρῆσθαι μὲ θαυμάσιον καὶ μὲ τὸ ἦθος πάππου. Πόσον φαίνεται γέρον ὁ καὶ μένος! Τὸ ὑψηλὸν σῶμά του ὑπερ-συμικρύνει ἔμπροσθεν τοῦ παιδιοῦ, ἡ χονδρὰ φωνή του ἦν καθιστᾷ ὑπόκωφον διὰ νὰ τὴν γλυκάνῃ ὁπωσοῦν καθιστῶσι τὸ σύνολόν του ἄχαρι καὶ γελοῖον.

Ἐψηλὰ ἡ σύζυγός του κτυπᾷ ἀνυπομόνως τὸ ἔδαφος διὰ τοῦ ποδῆς καὶ ψιθυρίζει:

— Ὁ βλάξ!...

Τέλος βαρυνθεῖσα ν' ἀναμένη στέλλει νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κύριον ὅτι τὸ πρόγευμα εἶνε ἐτοιμὸν· ἀλλ' ὁ κύριος εἶνε τῶσον ἤδη ἀπησχολη- μένος εἰς τὸ ἔργον του, ὥστε ἀγνοεῖ πλέον πῶς νὰ φύγῃ καὶ πῶς νὰ διακόψῃ τὴν ἐκκρηξίν ἐκεῖ- νην τῆς χαρᾶς καὶ τῶν μικρῶν ὡσεὶ πτηνοῦ κραιγῶν. Κατορθώνει ἐν τούτοις ν' ἀποδώσῃ τὸ βρέφος εἰς τὴν τροφὴν του καὶ ἀνέρχεται ἐν σπου- δῇ τὴν κλίμακα γελῶν ἐξ ὅλης καρδίας. Γελά ἀκόμη εἰσερχόμενος εἰς τὸ ἐστιατόριον ἀλλ' ἐν βλέμματι τῆς συζύγου του ἀναχαιτίζει τὴν φαι- δρότητά του.

Ἡ Σιδωνία καθήκει παρὰ τὴν τράπεζαν πρὸ τῆς θεριάστρας τῶν φαγητῶν. Εἰς τὴν στάσιν ἦν ἔλαβεν, στάσιν θύματος τυραννομένου, διαφαί- νεται ἡ προδιάθεσις τῆς δυσθυμίας.

— Ἐκοπίσασατε, λέγει τέλος πάντων!.. Δοῦσα σοὶ ὁ Θεός!

Ὁ Ρίσλερ καθήκει ὀπισθοῦν ἐν τρεπόμενος.
— Τί τὰ θέλεις, καὶ μένη!.. Ἐκεῖνο τὸ παιδί εἶνε τῶσον...

— Σὰς παρεκάλεσα ἤδη νὰ μὴ μοῦ ὁμιλήτε εἰς ἐνὸς ἀριθμόν. Αὐτὸ δὲν στέκει ἀναμεταξύ μας.

— Ἀλλ' ὅταν εἴμεθα μόνοι!..

— Μὰ βλέπω λοιπόν ὅτι δὲν θὰ δυνθῆτε ποτε νὰ συνειθίσατε εἰς τὴν ἀξιοπρέπειαν τῆς νέας μας θέσεως... Καὶ δι' αὐτὸ τί συμβαίνει; Κανεὶς δὲν μὲ σέβεται ἐδῶ. Ὁ μπάρμπα-Ἀχιλ- λεύς μὸλις μὲ χαιρετᾷ ὅταν διέρχωμαι πρὸ τοῦ φυλακείου του. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι Φρομῶν καὶ ὅτι δὲν ἔχω ἀμαξάν.

— Ἐλα δά!.. καὶ μένη, γνωρίζεις... δηλαδή γνωρίζετε ὅτι δύνασθε νὰ κάμνετε χρῆσιν τῆς ἀμάξης τῆς κυρίας Φρομῶν... Πάντοτε τὴν θέ- τει εἰς τὴν διάθεσίν μας...

— Πόσας φορές πρέπει νὰ σοῦς τὸ εἶπω ὅτι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἔχω καμμίαν ὑποχρέωσιν πρὸς αὐτὴν τὴν γυναῖκα;

— Ὡ, Σιδωνία!

— Ναί, μάλιστα, τὸ γνωρίζομεν, εἶνε ἀπαρα- γραπτον πλέον... Ἡ κυρία Φρομῶν εἶνε ὁ Θεός καὶ κανεὶς δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὴν ἐγγίσῃ. Καὶ ἐγὼ πρέπει νὰ ὑποταχθῶ, νὰ μὴ εἶμαι τίποτε εἰς τὸ σπῆτι, ν' ἀφίνω νὰ μὲ ἐξουτελλίζου, νὰ μὲ πο- δοπατοῦν.

— Ἐλα δά, ἔλα δά!..

Ὁ ταλαίπωρος Ρίσλερ προσπαθεῖ νὰ παρεμβῇ νὰ εἴπῃ ἕνα λόγον πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἀγα- πητῆς του κυρίας Γεωργίου. Ἀλλ' εἶνε ἀδέξιος καὶ αὐτὴ εἶνε ἡ χειρίστη τῶν περὶ συμφιλίωσης ἀποπειρῶν. Ἡ ὀργὴ τῆς Σιδωνίας διὰ μιᾶς ἐκ- ρήγνυται.

— Σὰς λέγω ἐγὼ ὅτι μὲ ὅλον αὐτὸ τὸ ἡσυ- χον ἦθος τῆς ἡ γυνὴ ἐκεῖνη εἶνε ἀλαζῶν καὶ κακὴ... Ἐν πρώτοις μὲ ἀποστρέφεται, τὸ γνω- ρίζω... Ἐνόςμῃ ἤμην ἡ πτωχὴ μικρὰ Σιδωνία εἰς τὴν ὁποῖαν ἔρριπτον ὡς ἐλεημοσύνην τὰ πα- λαιὰ σπασμένα παιγνίδια καὶ τὰ παλαιὰ φου- στάνια, ἦτο καλὰ. Τώρα ὅμως ὅτε ἔγεινα καὶ ἐγὼ κυρία, αὐτὸ τὴν στενοχωρεῖ τὴν ταπεινώνει... Ἡ κυρία μου δίδει συμβουλὰς ὡς ἀνωτέρα μου φέγει τὴν συμπεριφορὰν μου... Κακὰ ἔκαμα νὰ προσλάβω θαλαμηπόλον. Φυσικὰ! Δὲν εἶμαι τάχα συνειθισμένη νὰ ἐκτελῶ μόνη τὴν ὑπηρε- σίαν μου;.. Ζητεῖ καθε ἀφορμὴν διὰ νὰ μὲ δι- σαρεστήσῃ. Ὅτε πηγαίνω εἰς τὴν συναναστρο- φὴν τῆς τὴν Τετάρτην ἔπρεπε ν' ἀκούετε μὲ τί τόνον ἔμπροσθεν ὅλου τοῦ κόσμου μὲ ἔρωτᾷ τί κάμνει « ἡ ἀγαθὴ κυρία Σέβη. » Μάλιστα!.. Ἐγὼ εἶμαι Σέβη καὶ αὐτὴ Φρομῶν, Ἀλλὰ αὐτὸ μὲ τιμᾷ, νομίζω. Ὁ πάππος μου ἦτο φάρμακο- ποιός καὶ ὁ ἰδικός τις τί ἦτο παρακαλῶ; Ἐνας χωρικός ὅστις ἐπλούτησε μὲ τὴν τοκογλυφίαν.

Ὡ! Ὡ! τῆς τὸ εἶπὼ καμμίαν ἡμέραν, ἂν μοῦ κάμῃ πολὺ τὴν ὑπερήφανον! καὶ Ὡ! τῆς εἶπὼ ἀκόμη ὅτι ἡ κἀρὴ των χωρὶς νὰ τὸ καταλαμ- βάνουν, ὁμοιάζει τὸν γέρον-Γαρθινόα καὶ ὁ Θεός τὸ ἤξευρει ἂν αὐτὸς εἶνε πολὺ εὐμορφος.

— Ὡ! εἶπεν ὁ Ρίσλερ, ὅστις δὲν εὕρισκε λέ- ξιν ν' ἀπαντήσῃ.

— Μάλιστα! σοῦ συμβουλεύω νὰ τὸ θαυμά- ζετε τὸ κοριτσάκι της!.. Πάντοτε εἶνε ἀσθε- νικόν. Ὁλην τὴν νύκτα κλαίει ὡσάν γατάκι καὶ μ' ἔμποδίζει νὰ κοιμηθῶ... Ἐπειτα τὴν ἡμέ- ραν ἔχομεν τὸ πιάνο τῆς κυρίας καὶ τὸ τραγοῦδι της... τρᾷ λά λά λά!.. Καὶ νὰ ἦτο τοῦλάχιστον εὐχάριστος μουσικὴ!

Ὁ Ρίσλερ ἀποφασίζει ὀρθῶς νὰ μὴ ἀπαντήσῃ καὶ δὲν λέγει πλέον τίποτε· εἶτα μετ' ὀλίγας στιγμᾶς βλέπων ὅτι ἀρχίζει νὰ πραυνηται, τὴν καθήσυχάζει ἐντελῶς διὰ φιλοφρονημάτων.

— Τί κομφότης σήμερον!.. Ἐπισκέψεις ἔχο- μεν νὰ κάμωμεν;

Ὅπως ἀποφύγῃ τὴν δυσκολίαν τοῦ νὰ ἐκφρά- ζηται εἰς δεῦτερον ἐνικόν πρόσωπον, μεταχει- ρίζεται φρασσεολογίαν ἀόριστον καὶ ἀπρόσωπον.

— Ὅχι, δὲν θὰ κάμω ἐπισκέψεις, ἀπαντᾷ ἡ Σιδωνία μετὰ τινος ἀγερωχίας. Ἀπεναντίας δέ- χομαι ἐπισκέψεις. Σήμερον εἶνε ἡ ἡμέρα μου... Καὶ βλέπουσα τὸ ἐκθαμβον καὶ συγχαυμέ- νον ἦθος τοῦ συζύγου της ἐξακολουθεῖ:

— Μάλιστα! εἶνε ἡ ἡμέρα ὅπου δέχομαι. Ἀφοῦ ἡ κυρία Φρομῶν ἔχει τὴν ἰδικὴν τῆς ἡμέραν τῆς ὑποδοχῆς, ἠμπορῶ καὶ ἐγὼ νομίζω νὰ ἔχω.

— Βέβαια, βέβαια, λέγει ὁ ἀγαθὸς Ρίσλερ ὅστις παρατηρεῖ περὶ αὐτοῦ μετὰ τινος ἀνη- συχίας. Δι' αὐτὸ λοιπόν εἶδα τόσα ἄνθη παντα- χῶ, εἰς τὴν κλίμακα, εἰς τὴν αἴθουσαν...

— Ναί! τὸ πρῶτ' ἡ ὑπηρετρία κατέβη εἰς τὸν κήπον καὶ ἔκοψεν. Μήπως ἔκαμα ἄσχημα; Ὡ δὲν μοῦ τὸ λέγετε, ἀλλὰ εἶμαι βέβαια ὅτι τὸ σκέπτεσθε πῶς ἔκαμα ἄσχημα... Ἀκοῦς ἐκεῖ! Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι τὰ ἄνθη τοῦ κήπου ἦσαν κοινὰ μεταξὺ μας...

— Ἐννοεῖται... ἐν τούτοις ὅμως θὰ ἔκαμνε... θὰ ἐκάμνετε καλλίτερα ἂν...

— Ἄν ἐζητούσα τὴν ἀδειαν;.. Αὐτὸ θέλετε νὰ εἴπητε... Νὰ ἐξουτελισθῶ πάλιν διὰ μερικὰ βρωμοχρυσάνθεμα καὶ διὰ ὀλίγα χορτάρια. Ἐ- πειτα δὲ δὲν ἐπῆγα κρυφὰ νὰ τὰ κόψω... Ὅταν θὰ ἔλθῃ ἐδῶ μετ' ὀλίγον...

— Ὡ! ἔλθῃ ἐδῶ;... Ἄ, ἐξαιρετὰ!

Ἡ Σιδωνία ἀνεστέρησεν ὀργισθεῖσα.

— Τί! ἐξαιρετὰ;.. Αὐτὸ μόνον μὰς ἔλειπε νὰ μὴ ἔλθῃ! Καὶ ἐγὼ πῶς πηγαίνω καθε Τετάρτην καὶ πλῆττω εἰς τὸ σπῆτι της μὲ ἕνα σωρὸν ψω- ροῦπερήφαναις καὶ καμωματοῦσαις...

Δὲν λέγει δὲ ὅτι ἐκ τῶν συναστροφῶν ἐκεῖνων τῆς κυρίας Φρομῶν πολὺ ἐπωφελήθη διότι ἐχρη-

σιμευον αὐτὴ ὡς ἐβδομαδιαία ἐφημερίς τοῦ συρ- μοῦ τρόπον τινά, ὡς πολυσύνθετόν τι δημοσίωμα περιέχον ὁδηγίας περὶ τοῦ τρόπου τοῦ εἰσερχε- σθαι, τοῦ χαιρετίζειν, τοῦ τοποθετεῖν τὰ ἄνθη ἐπὶ τῶν ἀνθοφόρων τραπεζίων καὶ τὰ σιγάρια ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ σκεύους, παρεκτός τῶν εἰκόνων, ἐν αἷς παρελάουε ὁ κόσμος τῶν γυναικείων φορεμάτων μετὰ τοῦ ὀνόματος καὶ τῆς δευτεῦν- σίως τῶν ποφημισμένων ραπτριῶν. Ἡ Σιδωνία δὲν λέγει ἐπίσης ὅτι τὰς φίλας ἐκεῖνας τῆς Κλαίρης περὶ ἀνεκφράζεται τόσον περιφρονητι- κῶς τὰς καθικέτευσε πάσας νὰ ἔλθωσι πρὸς ἐπί- σκεψίν της τὴν ἡμέραν τῆς ὑποδοχῆς τοῦ οἴκου της καὶ ὅτι αὐταὶ αἰ ἴδιαι ἐξέλεξαν τὴν ἡμέραν ταύτην.

Θὰ ἔλθωσιν ἀρά γε; Ἡ κυρία Φρομῶν θὰ κάμῃ πρὸς τὴν κυρίαν Ρίσλερ τὴν προσβολὴν νὰ λείψῃ ἀπὸ τὴν συναναστροφὴν της τὴν πρῶ- τὴν Παρασκευὴν; Τὸ τοιοῦτο τὴν ἀνησυχεῖ μέ- χρι πυρετοῦ.

— Μὰ τελειώνετε λοιπόν!.. λέγει ἡ Σιδω- νία κατὰ πάσαν στιγμὴν, πόσῃ ὄραν κάμνετε νὰ προγευματιστε, Θεέ μου!..

Τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι μία τῶν ἀδυναμιῶν τοῦ ἀγαθοῦ Ρίσλερ ἦτο νὰ τρώγῃ βραδέως καὶ ν' ἀνάπτῃ τὴν καπνοσύριγγά του εἰς τὴν τράπεζαν ῥοφῶν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸν καφὴν του. Σήμερον πρέπει νὰ παραιτηθῇ τῶν προσφιλῶν του ἔξω, ν' ἀφήσῃ τὴν καπνοσύριγγα εἰς τὴν θήκην της διὰ νὰ μὴ διασκορπισθῇ εἰς τὴν αἴ- θουσαν ἢ ὀσμή τοῦ καπνοῦ, καὶ εὐθὺς μετὰ τὸ φαγητὸν νὰ ὑπάγῃ νὰ ἐνδύθῃ γρήγορα διότι ἡ σύζυγός του ἐπιμένει ν' ἀνέλθῃ τὸ ἀπόγευμα καὶ νὰ χαιρετίσῃ τὰς κυρίας.

Τί ἐκτακτον γεγονός διὰ τὸ ἐργοστάσιον ἐσα- κίς βλέπουσι τὸν Ρίσλερ μίαν ἡμέραν καθ' ἐβδο- μάδα νὰ κατέρχεται μὲ ρεδιγκόταν μαύρην καὶ λαίμοδετὴν τῆς ἐθιμοτυπίας.

— Εἰς γάμον πηγαίνεις; κρᾶζει πρὸς αὐτὸν ὁ ταμίης Σιγισμάνδος ὄπισθεν τοῦ δικτυοῦ του.

Ὁ Ρίσλερ ἀπαντᾷ μετὰ τινος ἐπάρασεως:

— Εἶνε ἡ ἡμέρα τῆς ὑποδοχῆς τῆς συζύγου μου.

Μετ' ὀλίγον πάντες οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ γινώσκουσι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν δέχεται ἡ Σιδωνία· μάλι- στα ὁ μπάρμπα-Ἀχιλλεύς ὅστις περιποιεῖται τὸν κῆπον δὲν εἶνε νῦ χαριστήμενος διότι συνέ- τριψαν τοὺς κλάδους τῶν παρὰ τὴν εἰσοδὸν θάμνων τῆς δάφνης.

Καθήμενος πρὸ τῆς σανίδος ἐφ' ἧς σχεδιάζει ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὑψηλῶν παραθύρων ὁ Ρίσλερ ἐξέβαλε τὴν καινούργη ρεδιγκόταν του ἧτις τὸν στενοχωρεῖ καὶ ἀνέσυρε τὰς χειρῖδας τοῦ ὑπο- καμίσου του. Ἀλλ' ἡ ἰδέα ὅτι ἡ σύζυγός του ἀναμένει ἐπισκέψεις τὸν ἀπασχολεῖ, τὸν ἀνησυ- χεῖ καὶ ἐκ διαλειμάτων ἐνδύεται πάλιν διὰ ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν.

— Κανείς δὲν ἦλθεν; ἐρωτᾷ δειλιῶς.

— Ὅχι, κύριε, κανείς.

Εἰς τὴν ὠραίαν ἐρυθρὴν αἴθουσαν — διότι ἔχουν μίαν αἴθουσαν με' ἐπιπλα ἐπιστρωμένα δι' ἐρυθροῦ δαμασκηνοῦ ὑφάσματος μετ' ἐνὸς τραπέζιου καὶ καθρέπτου μεταξὺ τῶν δύο παραθύρων καὶ μιᾶς ὠραίας τραπέζης εἰς τὸ μέσον τοῦ τάπητος, οὗ τὸ σχέδιον παριστᾷ ἄνεθ' ἀνοικτοῦ χρώματος — ἡ Σιδωνία ἐνεκατίστη ὡς οἰκοδέσποινα ὑποδεχομένη, ἔχουσα περὶ αὐτὴν κύκλον καθισμάτων καὶ ἑδρῶν καὶ σκιμπότων. Τῆδε κακεῖσε κείνται βιβλία καὶ περιοδικὰ, ἐν μικρὸν κἀνίστρον τῆς ἐργασίας ἐν εἰδεί θηρευτικοῦ ἀνθοδέσμη ἰων ἐντὸς χρυσταλλίνου ποτηρίου καὶ φυτὰ χλωρὰ εἰς τ' ἀνθοφόρα σκεύη. Πάντα ταῦτα εἰσὶ διηυθετημένα ἀκριβῶς ὅπως εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Φρομῶν εἰς τὸ κάτω πάτωμα μόνῃ ἢ φιλοκαλία, ἢ ἀόριστος ἐκεῖνη γραμμὴ ἢ ἀποχωρίζουσα τὸ εὐγενές ἐκ τοῦ χυδαίου, φαίνεται μήπω ἐξευγενισθεῖσα. Ἡ διακόσμησις αὐτὴ ὠμοιάζει πρὸς μέτριον ἀντίγραφον ὠραίας εἰκόνας. Καὶ αὐτὴ ἢ οἰκοδέσποινα φέρει ἐσθήτα λίαν καινουργῆ καὶ φαίνεται μᾶλλον ὡς μᾶλλουσα νὰ μεταβῆ πρὸς ἐπίσκεψιν αὐτῆ ἢ ὡς δεχομένη ἐπισκέψεις. Διὰ τὸν Ρίσερ τὰ πάντα εἶνε ἐξαιρέτα καὶ ἀνεπίληπτα, ἐτοιμάζεται δὲ νὰ τὸ εἴπῃ εἰσερχόμενος εἰς τὴν αἴθουσαν, ἀλλὰ πρὸ τοῦ ὀργίλου βλέμματος τῆς συζύγου του ὁ ταλαίπωρος ἀνὴρ σταματᾷ δειλιῶν.

— Βλέπετε ὅτι εἶνε τέσσαρες ἡ ὠρα, λέγει αὐτῷ δεικνύουσα τὸ ἐκκρεμές με' χειρομίαν ὀργῆς... Κανείς δὲν θὰ ἔλθῃ... Ἄλλὰ πρὸ πάντων τὰ ἔχω με' τὴν Κλαίρην διότι δὲν ἀνέβη... Εἶνε εἰς τὸ σπῆτι... εἶμαι βεβαία, τὴν ἀκούω!..

Τῷ ὅντι ἀπὸ τῆς μεσημβρίας ἡ Σιδωνία ἀκροᾷτο καὶ τοὺς ἐλαχίστους κρότους τοῦ κάτω πατώματος, τὰς φωνὰς τοῦ παιδίου, τὸν τριγμὸν θυρᾶς κλειομένης. Ὁ Ρίσερ ἐπόθει νὰ κατέλθῃ, ν' ἀποφύγῃ τὴν ἐπανάληψιν τῆς κατὰ τὸ πρόγευμα συνομιλίας, ἣτις ἄρχεται ἐκ νέου. Ἄλλ' ἢ συζυγὸς του δὲν ἐννοεῖ τὸ τοιοῦτο. Τούλάχιστον αὐτὸς πρέπει νὰ τῆς κάμνῃ συντροφίαν ἀφοῦ ὅλοι τὴν ἐγκαταλείπουν καὶ διὰ τοῦτο μένει ἐκεῖ ἀδέξις, προσηλωμένος εἰς τὴν θέσιν του ὡς οἱ μὴ τολμῶντες νὰ κινηθῶσιν ἐνόσω διαρκεῖ ἡ θύελλα ἐκ φόβου μήπως ἐπισύρῃσι τὸν κεραυνόν. Ἡ Σιδωνία ταρασσεται, περιέρχεται ἐντὸς τῆς αἰθούσης, μετακινεῖ μίαν ἑδρᾶν, τὴν μεταφέρει πάλιν εἰς τὴν θέσιν τῆς, κυττάζει εἰς τὸν καθρέπτην ἐνῶ διέρχεται, προσκαλεῖ τὴν θαλαμηπόλον τῆς καὶ τὴν ἐπιφορτίζει νὰ ἐρωτήσῃ τὸν μπάρμπα — Ἀχιλλέα ἀν ἦλθε κανείς πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς. Εἶνε τόσοσ μοχθηρὸς αὐτὸς ὁ μπάρμπα — Ἀχιλλεύς!.. Ἴσως ἔστιν ἔρχεται κανείς τοῦ ἀπαντᾷ ὅτι ἐξῆλθεν.

Ἄλλὰ δυστυχῶς ὁ θυρωρὸς διαθεσβαῖοι ὅτι δὲν εἶδε τινα.

Σιγὴ ἐπικρατεῖ καὶ κατάπληξις. Ἡ Σιδωνία ἴσταται ὄρθια εἰς τὸ πρὸς ἀριστερὰν παράθυρον, ὁ δὲ Ρίσερ εἰς τὸ πρὸς δεξιᾶν. Ἐκεῖθεν βλέπουσι τὸν μικρὸν κῆπον ἐνθα ἢ νύξ ἤδη ἀρχίζει νὰ κατέρχεται καὶ τὸν μέλανα καπνόν, ὃν ἐξερεύγεται ἢ ὑψηλὴ καπνοδόχη ὑπὸ τὸν συννεφώδη οὐρανόν. Τὸ ὑάλινον παράθυρον τοῦ Σιγισμάνδου φωτίζεται πρῶτον ὁ ταμίης ἐτοιμάζει αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν λυχνίαν του μετὰ λεπτολόγου φροντίδος καὶ ἢ μεγάλη αὐτοῦ σκυὰ περιφέρεται πρὸ τῆς φλογός ἢ κύπτει πλῆθει τῶν κιγκλιδίων τοῦ γραφείου. Ἡ ὀργὴ τῆς Σιδωνίας κατευνασθεῖται πρὸς στιγμὴν καὶ λησμονεῖται ἐνῶ παρατηρεῖ τὰς γνωστὰς ἐκεῖνας λεπτομερείας.

Ἄψνης μικρὸν ὄχημα εἰσερχεται εἰς τὸν κῆπον καὶ σταματᾷ πρὸ τῆς θύρας. Ἰδοῦ τέλος πάντων κάποιος! Εἰς τὸ κομψόν ἐκεῖνον καὶ περιδινόμενον ὄγκον τὸν ἀνερχόμενον ἐν τάχει τὴν κλιμακα καὶ ἀποτελούμενον ἐκ μεταξῆς, ἐξ ἀνθέων, ἐκ γαργαλιῶν, ἐκ σειρητιῶν, ἐκ σισυρῶν ἢ Σιδωνία ἀνεγνώρισεν μίαν τῶν τακτικῶν ἐπισκεπτριῶν τῆς αἰθούσης τῶν Φρομῶν, σύζυγον ἐμπόρου ὀρειχαλκίων ἀντικειμένων. Οἷα δόξα νὰ δεχθῇ παρομοίαν ἐπίσκεψιν! Γρήγορα, γρήγορα τὸ ἀνδρόγυνον λαμβάνει θέσιν, ὁ κύριος παρὰ τὴν ἐστίαν, ἢ δὲ κυρία ἐπὶ ἑδρας φυλλομετροῦσα ναυελῶς ἐν φυλλάδιον περιοδικῷ. Ἄλλ' ὁ κόπος τῆς παρασκευῆς ἦτο μάταιος! Ἡ ὠραία ἐπισκέπτρια δὲν ἤρχετο διὰ τὴν Σιδωνίαν ἐσταμάτησεν εἰς τὸ κατώτερον πάτωμα.

Ἄ! ἀν ἢ κυρία Γεωργίου ἠδύνατο ν' ἀκούσῃ ὅτι ἢ γείτων τῆς λέγει περὶ αὐτῆς καὶ τῶν φίλων τῆς!..

Κατ' ἐκεῖνην τὴν στιγμὴν ἢ θύρα ἀνοίγεται καὶ ἀναγγέλλουσι μίαν ἐπίσκεψιν:

— Ἡ δεσποινὶς Πλανη!

Εἶνε ἢ ἀδελφὴ τοῦ ταμίου γεροντοκόρη ταπεινὴ καὶ πραεὴ ἣτις θεωρεῖ ὡς καθῆκον αὐτῆς τὴν ἐπίσκεψιν πρὸς τὴν συζυγὸν τοῦ προϊστάμενου τοῦ ἀδελφοῦ τῆς καὶ φαίνεται ἐμπληκτος διὰ τὴν ἐνθέρμον ὑποδοχὴν ἢς τυγχάνει. Τὴν περιστοιχίζουσι, τὴν περιποιῶνται: «Πόσον εἰσθε ἀξιαγάπητος!.. πλησιάσατε δὲ κομμάτι εἰς τὴ φωτιά!..» Τὴν προσέχουσι, δεικνύουσιν ἐνδιαφέρον καὶ εἰς τοὺς ἐλαχίστους λόγους τῆς. Ὁ ἀγαθὸς Ρίσερ ἀπειθῶναι αὐτῇ μειδιᾶματα φλογερὰ ὡς εὐχαριστήρια. Καὶ αὐτῆ ἢ Σιδωνία ἀναπτύσσει ὅλα αὐτῆς τὰ θελήματα χαίρουσα διότι δύναται νὰ ἐπιδειχθῇ ἐν πάσῃ αὐτῆς τῇ δόξῃ πρὸς μίαν ἄλλοτε ὁμοίαν τῆς καὶ διότι ἀνυπολόγηται ὅτι ἢ ἄλλη κάτωθεν θὰ ἤκουσεν ὅτι ἦλθεν ἐπισκέψει. Διὰ τοῦτο κάμνουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον θόρυβον ἀνακινούντες

ΤΟ ΠΑΡΑΘΥΡΟΝ ΤΟΥ

Ἦτο φοβερὸν δυστύχημα δι' αὐτόν, καὶ ὅμως τοῦ τὸ ἀνήγγειλαν ὡς τὸ ἀπλοῦστερον πρᾶγμα τοῦ κόσμου:

«Ὁ γείτονας μας θὰ σηκώσῃ τὸ σπῆτι του καὶ θὰ σοῦ κλείσῃ τὸ παράθυρον.»

Τὸ παράθυρόν του... Μικρὸν παράθυρον με' λευκὰ διανθῆ παραπετάσματα, με' πράσινα δρυφακτα, βλέπον ἀπὸ τοῦ ὕψους του πρὸς τὴν θαλάσσαν. Κανὲν τῶν δύο ἄλλων τοῦ δωματίου του δὲν ἠγάπα ὡς αὐτὸ ὁ ποιητῆς! Καὶ εἶχε δικαίον. Ἀπὸ τῶν ἄλλων δὲν ἔβλεπε παρὰ ἓνα στενὸν καὶ ῥυπαρὸν δρόμον, στέγας ἀτάκτως ὑπερκειμέναις ἀλλήλων, ὀπισθίας πλευρὰς οἰκιῶν εἰδεχθεῖς, καὶ εἰς τὸ βάθος ἐν βουνῶν τεφρῶν, ξηρῶν, βαρῶν, ἀποκρύπτων τὴν θέαν τοῦ οὐρανοῦ ἐν ἢ τούναντίον ἢ ἀναπεπταμένη θία τοῦ ἠγαπημένου παραθύρου ἐξείλισσε τὰς θελατικωτέρας καλλονας...

Παρ' αὐτὸ εἶχεν ἐστημένον τὴν κλίνην του καὶ τὸ τραπέζιον του. Τὴν νύκτα, κατακεκλιμένος, ἠγάπα νὰ διακρίνῃ διὰ τῶν κενῶν τῶν δρυφακτων σελαγίζοντας τοὺς ἀστέρας καὶ τὴν ἡμέραν ζητῶν παρὰ τὸ τραπέζιον τὴν γνώσιν καὶ τὴν ἐμπνευσιν, ἠγάπα νὰ στρέφῃ ὄμμα βεβῶν πρὸς τὴν γλυκυκλὴν ἔκτασιν τῆς θαλάσσης, ἢς τὸν ἐδρόσειεν ἢ αὐρὰ ἢ τὸν ἐλίκνιεν ὁ μεμακρυσμένος θροῦς τῶν κυμάτων, καὶ πρὸς τὸ κυάνειον τοῦ οὐρανοῦ με' τὸν ἀνοικτὸν ὀρίζοντα, κατερχόμενον ἐπὶ τῶν ἀπωτάτων ἰσχυρῶν βουνῶν... Καὶ ὅσakis ἔκυπτε μεταξύ τῶν δύο ἀνθοδοχῶν τοῦ βήθρου, ἐπεσκόπει ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τὴν εὐρείαν ἑδρᾶν, τὴν λευκὴν καὶ πολύτυρον παραλίαν, τὸν λιμένα, ἐν ἢ ἐφαίνετο ἢ συμπεπλεγμένη μάζα τῶν ἰσθίων τὸ ἀρχαῖον ἐνετικόν φρούριον, χαλκόχρουν με' πρασίνας ὑπερραίας, ἀπὸ τῶν ἐπάλλξεων τοῦ ὁποίου ἐκυμάτιζε μία σημαία καὶ ἐφθάνον ἀραιοὶ ἤχοι σάλπιγγος καὶ ἐκεῖθεν τὴν ὠραιότεραν ὕψιν τῆς πόλεως ὑπὸ καταφύτους λόφους, χρυσομένην ὑπὸ τοῦ ἡλίου καὶ κατοπτριζομένην εἰς τὰ ἤρημα ὕδατα...

Ἐπειτα ἀπὸ τοῦ παραθύρου τούτου τὸν ἐνεθουσίαζεν ἢ ἰδέα τοῦ ὕψους του. Πτωχὸς ποιητῆς! Ἐνόμιζεν ἑαυτὸν κεχωρισμένον τῶν λοιπῶν μελανῶν ἀνθρωπαρίων, τὰ ὅποια ἔβλεπε μακρόθεν ἐργαζόμενα ἐπὶ τῆς παραλίης... ὡς ἐν τῷ ἱερῷ ἀναχωρητηρίῳ τῆς Μούσης, αἰράμενον πλησιέστερον πρὸς τὰς γλαυκὰς χώρας τοῦ ἰδανικοῦ καὶ τῶν ὀνείρων...

Καὶ ὅμως τὸν περιεκύκλου ἢ μᾶλλον καταθλιπτικὴν πεζότης. Τὸ πλῆσιον τοῦ δωματίου, σκοτεινὸν πάντοτε, καὶ ἀποπνεόν παράξενον ὄσμήν, ἦτο πλήρες βαρελιῶν σακχαρώς καὶ

τὰς ἑδρας, ὠθοῦντες τὴν τράπεζαν, ὅτε δὲ ἢ γεροντοκόρη ἀπέρχεται τεθλασμένη, καταγοητευμένη, ἀμηχανοῦσα, τὴν συνοδεύουν μέχρι τῆς κλιμακῆς μετὰ μεγάλου θροῦ ἐσθήτων, φωνάζουν πρὸς αὐτὴν δυνατὰ κύπτοντες ἀπὸ τοῦ δρυφακτου τῆς κλιμακῆς ὅτι μένουν κατ' οἶκον κατὰ πάσαν Παρασκευὴν... ἀκούετε; κατὰ πάσαν Παρασκευὴν...»

Ἦτο πλέον εἶνε νύξ. Εἰς τὸ πλησιόχωρον δωματίον ἀκούεται ἢ θαλαμηπόλος ἣτις παρασκευάζει τὴν τράπεζαν. Ἐτελείωσεν, ἢ κυρία Φρομῶν δὲν θὰ ἔλθῃ!

Ἡ Σιδωνία εἶνε πελιδνὴ ἐξ ὀργῆς.

— Κυττάξατε δὲ αὐτὴν τὴν κυρὰν ποῦ δὲν ἠμπορεῖ ν' ἀναβῆ οὔτε δεκαοκτὼ σκαλιὰ!... Ἡ κυρία βεβαία μὰς θεωρεῖ πολὺ μικροῦς ἀπέναντι τῆς εὐγενείας τῆς! Ὡ! ἀλλὰ θὰ ἐκδικηθῶ!.. Καὶ καθόσον ἢ ὀργὴ τῆς ἐκρήγνυται δι' ἀδικῶν λόγων καὶ παραπόνων ἢ φωνῆ τῆς καθίσταται χυδαία λαμβάνουσα τόνον ἀγοραῖον, ὕφος λαϊκὸν ἀποκαλύπτων τὴν πρώην μαθητευμένην τοῦ ἐργαστηρίου τῆς Λε-Μπρ.

Ὁ Ρίσερ ἀποτολμᾷ ἀτυχῶς νὰ εἴπῃ μίαν λέξιν.

— Ποῖος εἰξεύρει; ἴσως εἶνε ἄρρωστον τὸ παιδί.

Ἐμμανῆς ἢ συζυγὸς του στρέφεται πρὸς αὐτὸν ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὸν δείξῃ.

— Θὰ μ' ἀφήσετε ἐπὶ τέλος ἠσυχον με' αὐτὸ τὸ παιδί;... Ἐξ αἰτίας σας προέρχεται ὅτι καὶ ἀν μου συμβαίνει... Δὲν κάμνετε νὰ μὲ σέβωνται!

Ἐνῶ δὲ ἢ θύρα τοῦ θαλάμου κλείεται βραχίως καὶ ἐκ τοῦ κρότου δονοῦνται αἱ ὑάλιναι σφαῖραι τῶν λυχνιῶν καὶ ὅλα τὰ ἐπὶ τῶν σκευοθηκῶν μικροτεχνήματα, ὁ Ρίσερ ἀπομεινῶς μόνος, ἀκίνητος εἰς τὸ μέσον τῆς αἰθούσης βλέπει με' ἠθος θλιβερόν τὰ λευκὰ του περιχειρίδια καὶ τὰ ἐστὶλθωμένα εὐρεῖα ὑποδήματά του καὶ ψιθυρίζει μηχανικῶς:

— Ἡ ἡμέρα τῆς ὑποδοχῆς τῆς συζύγου μου!..

(Ἐπεται συνέχεια)

ΣΚΕΨΕΙΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΑΙ

Ἰσότης εἶνε τὸ εὐάρεστον ἐκεῖνο συναίσθημα τὸ ὁποῖον πληροῖ τὴν καρδίαν μας ὅταν κρινώμεν καὶ εὐρίσκωμεν ἑαυτοὺς ἴσους πρὸς τοὺς ἀνωτέρους μας καὶ ἀνωτέρους τῶν ἴσων μας.

Ὁ ἔρωτ' ἔχει ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς ταύτην τὴν παράδοξον ἐπίδρασιν, ὅτι σχετίζων πᾶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθὸν πρὸς τὴν ἀγαπωμένην γυναῖκα, καθιστᾷ τὸν ἀγαπῶντα πρόθυμον εἰς ἐπιτελεσιν αὐτοῦ.

Ὅπως ἐπὶ τοῦ μᾶλλον μεμιασμένου καὶ σσηπώτου ὕδατος κατοπτρίζεται περὶ μίαν οὐρανὸν, οὕτω ἐν τῇ μᾶλλον διεφθαρμένῃ ψυχῇ ὑπολαμβάνει ὅσας τις ἀρετῆς.

παγκων καφέ, εκ των ειδών τα οποία έμπο-
ρεύετο ή πατήρ του. Από εν άλλο δωμάτιον
έφθιναν ο κρότος της μηχανής της μητρός του,
δι' ής έρραπτε κάτω τάσπυροισι της οικογε-
νείας. Ένομαζετο Πέτρος-πεζότατον όνομα,
υπενθυμίζον εις αυτόν άμέσως τον νουνόν του,
ένα σφυρικόον οικοκώρην με βεδιγκόταν κλει-
στήν και με φέσι. Είχεν ένα μεγαλύτερον άδελ-
φόν, πολύ χυδαίον,—είρωνεία πεζοτάτη να κα-
λήται αυτός Κίμων,—ό οποίος δεν έγνώριζε τι-
ποτε άλλο, παρά να κρατή τα βιβλία του πα-
τρός του, να πηγαίνει συχνά εις το κυνήγιον και
να διακόπη συχνότερα τα όνειρα του άδελφού
του με βναυστοτάτας βλασφημίας. Και έν τώ
μέσση άλλης αύτης της πεζότητας, έν μόνον είχεν
ό ποιητής καταφύγιον ήσυχον και άσφαλές, ώς
έν ύψωμα έξέχον έντός βορβορώδους τενάγους:
τό δωμάτιόν του με τό εξαίσιον εκείνο παρά-
θυρον.

Εδω διημέρευε, λησιμονών όλους και όλα,
πλήρης ιδανικοϋ, αναπλάσων τα όνειρά του.
Αχ, και ποίος εκ των σήμεραν ψυχρών και θε-
τικών δεν διήλθε μιαν τοιαύτην έποχήν έν τή
ζωή του! Ήτο ακόμη ή ηλικία καθ' ήν εξε-
λάμβανεν ως μόνιμον ποιητικόν φλόγα τας πα-
ροδικάς της νεότητος εξάρσεις, καθ' ήν ένόμιζεν
ότι με τους στίχους του θάνεμόρπου τον κόσμο,
και ότι ήσκει μόνον να γράφη, δια να εισέλθη
εις τό ταπεινόν του δωμάτιον ή δόξα και ή
πλούτος. Αλλ' άντι τούτων εισήρχαντο προς τό
παρόν άπελπιστικαί τινες επιστολαί... και ό
πατήρ του με τας αλωνίας και πολύ φορτικάς
συμβουλάς:

«Γιατί, παιδί μου, δεν μ' ακούεις; Δεν σου
είπα πως ή δουλειά που κάνεις, δεν είναι για την
έποχή που ζούμε; .. Είναι σκληρή έποχή, γεμάτη
ανάγκας... Κρίμα 'ς τα γράμματα που ξέρεις!
Ακόμα δεν έμαθες ότι οι ποιηται δεν περνούν
σήμερα εις την κοινωνία μας; Σήμερα έχεις
χρεία να εργασθής για να ζήσης. Τι να σου
κάνω! Πτωχος άνθρωπος είμαι... άν ήμουν τού-
λάχιστον πλούσιος, ύπομονή! Νά, δεν πέρνεις
παράδειγμα από τον άδελφό σου; Κ' εκείνος ο
καύμένος δεν θέλει, νομίζεις, να ζή άνεξάρτητα,
όπως ήθελε του καπνίσου; Αλλά τον βλέπεις
που άναγκάζεται να φοβά 'ς τό Γραφείο από τό
πρωί ως τό βράδυ. Αί! τό ψωμί τους οι άν-
θρωποι τό βγάζουν σήμερα με ιδρωτα και με
κόπο... και αυτά που κάνεις εσύ, δεν ψωμόνουν,
παιδί μου, δεν ψωμόνουν!

— Τι θέλετε λοιπόν να κάνω; Θέλετε να
σας βοηθώ κ' εγώ 'ς τό Γραφείο μια δυό ώρες
την ήμέρα;

— Καθόλου άρκει γι' αυτή τή δουλειά ο
Κίμων. Σου είπα και άλλη φορά... όπως έξε-
τάσεις να γίνης καθηγητής της Γαλλικής.

— Δάσκαλος! Εγώ δάσκαλος; Δεν έχω 'ς τό
νοϋ μου να θυσιάσω τό μέλλον μου! »

Η τελευταία μεγάλη λέξις απέδιωσε του
δωματίου τον πατέρα απέλιπιδά, έν ή ο υίός
έστρέφετο προς τό παράθυρόν του. Η θέα εκείνη
τον παρηγόρει έν πάση επίδρωμή της ανάγκης
και της πραγματικότητας. Τώ ώμίλει ή θάλασ-
σα με γλώσσαν μαγικήν, τώ έγέλα ο ούρανός,
μειδίαμα ένθαρρύνσεως, ή αύρα τώ έφερεν έλ-
πίδας και όνειρα... και εκεί μακράν, τό ύπο-
τρέμον κυανούν παραπέτασμα ένός άλλου πα-
ραθύρου, έφ' ου προέβαινε συνήθως γλυκειά και
ήγαπημένη μορφή, τώ έφαινετο ως να τον έχαι-
ρίετα και να τον έπυφήμει...

Και τώρα έπρεπε να κλεισθί δια παντός τό
παράθυρόν του...

Όσάκις έκυπτε καλά και έπεσκόπει τα κάτω,
προσκειμένη τή πατρική οικία, στέγη αίινδυ-
νος όλως, μικρά, ήυκαρά, με μαυρισμένας εκ
του χρόνου και θρυσοκεπείς κεραμίδας. Ήτο τό
χαμόσπιτον του γείτονος... Μιαν πρωίαν δυό
— τρεις έργάται άνήλθον επί της στέγης εκείνης
και ήρχισαν να έκτοπιζουσι τας κεραμίδας της...
Τι έτρεχαν; Ο οικίσκος καταδαφίζετο. Ο γεί-
των, έκτελών προαιώνιον πόθον, θ' άνήγειρεν
εκεί μιαν οικίαν ύψηλήν, ύμότηχον με την ιδι-
κήν του — και τό παράθυρόν του θά έφράσσεται!

Ήτο πολύ, ήτο μέγα τό άνάλπιστον κακό.
Η θέα θά έξηφανίζετο από των όφθαλμών του,
ως μαγική τις όπτασία. Θα έστέιρειεν αίφνης
ή πηγή πάσης του έμπνεύσεως και παρηγορίας.
Η ποιησις και ή έρως θα τον εγκατέλειπον.
Έκλείετο τό παράθυρόν του — ταυτόν ως να
έκλείετο και της ψυχής του τό όμμα...

Ο άπελπισμός του τώ ύπηγόρευσε πών μέ-
σον να το σώση. Αλλ' ήτο άδύνατον. Τό πα-
ράθυρον, και ούτως και άλλως, ήτο καταδικα-
σμένον άμετακλήτως. Ο,τι τώ είπεν ο πατήρ
του επί του προκειμένου άπ' αρχής, τό αύρε
πλήρες σκληράς άληθείας μέχρι τέλους.

«Έχεις χρήματα ν' αγοράσής; τό πλακίνο σπι-
τάκι; Αυτό μόνον μ'παράι να σώση τό παράθυ-
ρόν σου, τίποτε άλλο. Αλλά χρήματα δεν
έχεις... και πρέπει να ύποκύψης. Αν δεν τον
άφήσουμε τώρα ν' άκουσθήση επάνω 'ς τον τοίχό
μας, ή κακία θα μας μείνη και ή ζημία, άν
θέλεις. Ο νόμος του έπιτρέπει, άμα αφήση διά-
στημα ένός μέτρου, να σηκώση τό σπίτι του
όση θέλει, χωρίς να μας βωτήση. Τι θα κερ-
δίσης τότε, σε παρακαλώ; Πρώτον ή θέα σου
και έτσι θα καταστραφή δεύτερον, θ' ανοίξη
άποκάτου μας ένα στενό σοκάκι, άποθήκη βέβαια
άκαθαρισών και έστία μολυσμάτων, και τρίτον
δεν θα πάρουμε ούτε τα πεντακόσια φράγκα,

που θα μας πληρώση ο γείτονας, ως δικαίωμα
ύμησης και άποζημιώσιν δια τό παράθυρον.»

Η λογική αύτη ήτο άκαταμάχητος. Απ' ου
δεν είχε χρήματα ν' αγοράση τον οικίσκον, δια
να τον αφήση πάντοτε όσον ήτο χαμηλός, πάσα
άλλη προσπάθεια απέβαινε περιττή. Η τύχη
τον κατέδικαιε, πλουτίζουσα τον γείτονά του
και άφίνουσα αυτόν άκόμη έν τή πτωχεία. Ας
ήφινε τούλάχιστον τώρα τον πατέρα του να
ώφεληθί της περιστάσεως... πεντακόσια φράγ-
κα... αλλά πολύ όλίγον έξετίμων τον πλούτον
του παραθύρου του....

Και άφρηθήσαν έν τούτοις οι κεραμίδες της
στέγης και τα σεσηπότα ξύλα, και καταδαφίσθη
ο οικίσκος, και επί των έρειπίων του έρριφθήσαν
τα θεμέλια της νέας οικίας. Αι ήμέραι παρήρ-
χοντο ή οικοδομή προύχρει ταχέως έν θορύβω.
Ο Πέτρος, χάσας ήδη την ήσυχίαν του παρα-
θύρου, πριν χάση την θέαν του, έδαπάνη τό
πλείστον της ήμέρας κύπτων άπ' αυτού και
θεωρών... Όλον εκείνο τό σύνολον της άνεγει-
ρομένης οικίας, οι άνυψούμενοι τοίχοι, οι καταε-
ργαζόμενοι λίθοι, οι διαστχυρούμενοι δοκοί, οι
κλίμακες, έφ' ών άνήρχετο και κατήρχετο μα-
κρά σειρά παιδών με τα πηλοφόρα τα τεταμένα
σχοινία, οι σωροί της άμμου και της ασβέστου,
αι κραυγαί των έργατών, αι βδηγίαι του γεί-
τονος με την στρυμώδη φωνήν, οι κρότοι των
εργαλείων—όλα τώ έφαινότο ως μια τερατώ-
δης μηχανή θανάτου, ως έν φοβερόν θηρίον,
άνερχόμενον βαθμηδόν δια να καταβρωθήση τό
παράθυρόν του...

Τό καύμενον τό παράθυρόν του! Ήτο έα.
Η άποψις περιεβάλλετο τα μαγευτικότερα αυ-
της θέλητρα, ως να καταστήση ώρασιότερας
τας τελευταίας ήμέρας του παραθύρου. Νεφύ-
δρια χρυσαυγή προσελάμβινον μυριότροπα σχή-
ματα επί του γαλανού στερώματος. Τα χρώ-
ματα της θαλάσσης, και του ήρίζοντος έποικίλον
μεγαλοπρεπέστατα. Παρά τό κυανούν παραπέ-
τασμα του άπέναντι παραθύρου, διημέρευε σχε-
δόν ή βεμβώδης έρωμένη του ποιητού... Και
πόσον άμβρόσιας αι νόκτες! πόση της φύσεως ή
γαλήνη! πόση των άστρων ή μαρμαρυγή!...
Αλλά κάτω τό φοβερόν θηρίον έληθάργαι περι-
μένον την πρωίαν να έξυπνήση φοβερώτερον...
Α, ήτο λυπηρόν να κλείηται ούτω τό ώραϊον
παράθυρον... και να ήνε ή ζωή του... και
να μη ύπάρχη κανέν όμοιον εις όλην την λαιπήν
οικίαν!...

Επήλθε τέλος πάντων ή τελευταία του στιγ-
μή. Μίαν πρωίαν, έν ή από του φουρούρου άντή-
χουν οινοει θελήσις οι διακεκομμένοι ήχοι της
σάλπιγγος, οι έργάται πατούντες επί του πρώ-
του κατώματος της νέας οικοδομής και φιλά-

νοντες ήδη τό παράθυρον, είπον εις τον Πέτρον
ότι ήτο ώρα να το έτοιμάση... Αφ' ούτος εκεί-
νος τους έβόήθησε ναφαιρέσωσι τα πράσινα δού-
φακτα, τα υαλόφρακτα φύλλα, τα διανθή
παραπετάσματα, τας δυό άνθοδόχας του βά-
θρου... Γυμνός ο κατάδικος παρεδίθετο εις τους
δημίους του... Αλλ' όταν ήρχισαν να έπιθέ-
τωσι και να συγκολλώσιν έντός του τετραγώνου
κενού τας άπεχθείς εκείνας πλίνθους, ο πτωχός
ποιητής έξήλθε του δωματίου, φοβούμενος μη
κλαύση...

Όταν έτελείωσεν ή έργασία επανήλθε. Φεύ!
άντι του φουκαγούσ παραθύρου διεκρίνετο έν
μέλαν τετραγώνον έν πλίνθων, τα κενά των
όποιων έφρασεν έχειλιζών ο ύγρός άκόμη πη-
λός... Οι κρότοι των έργατών ήκούοντο ήδη
άσθενέστεροι... Τό λευκόν παραπέτασμα έκειτο
χαμαί, ως σημαία ποδοπατημένη. Δεν έφαινετο
τίποτε... Ήν σκότος διεχίετο έντός του δω-
ματίου...

Και τό σκότος τούτο ήσθάνετο ο ποιητής
καλύπτον συγχρόνως και την ψυχήν του. Ο
έρωσ και ή ποιησις... έτάνασαν τας λευκάς
των πτέρυγας και απέπησαν μακράν. Η άπο-
γοήτευσις και ή θλίψις διεδέχοντο παρ' αυτώ
τό ιδανικόν και την έμπνευσιν... Θα περιωρί-
ζετο του λοιπού εις την πνιγηράν θέαν των
άλλων παραθύρων, εις τα βρύα των στεγών
εις τους μαυρισμένους τοίχους των μαγειρείων
και των πλυντηρίων— ήρίζων καλός με την
αλήθειαν δι' ένα καθηγητήν της Γαλλικής...
Και έστατο θεωρών την συμφοράν με όμμα έν-
δακρυ, με ακέφιεις άλγεινάς...

Αλλ' αίφνης, έν τή ταχεία διαδοχή του λο-
γισμοϋ του, είδεν ύπό νέαν όψιν τό πράγμα.
Η καταστροφή εκείνη τό ήτο έν μάθημα. Τό
τραύμα, τό όποιον ήδυνάται ναποτρέψη εί έλ-
λείψεως χρημάτων, ή άπότομος εκείνη έμφραξις,
τώ έφαινετο ως μια ειχών, έν σύμβολον της
κοινωνικής καταθλίψεως, ύπ' ήν έζη. Αυτή ή
Ανάγκη τώ έκλειε κατά πρόσωπον τό παρα-
θυρον με την ώραϊαν άποψιν, ώσει λέγουσα:
Ζήτησε τίποτε πρακτικώτερον, δεν έπιτρέπεται
σήμερα τόση ιδανικότης. Ίδού ότι δεν έχεις
τα μέσα να την διατηρήσης...

Και τό λαμπρόν μέλλον προς τό όποιον απέ-
βλεπεν ο νέος, βαθμηδόν έσκοτίζετο, και κατέρ-
ρεαν ύπό την βαρείαν πραγματικότητα αι έλ-
πίδες του και τα όνειρά του. Έπρεπε να παλι-
ωθήση. Ο πατήρ του είχε δικαίον. Ήτο σκλη-
ρά ή έποχή και πλήρης ανάγκων...

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ.

Πρώτα μέθε να σωμαίνης κ' έπειτα να φλωρήσης.

ΜΕΝΔΡΕΣΕΕΣ ΚΑΙ ΣΟΦΤΑΔΕΣ

Μία τῶν ἐν Ἀθήναις ἀπαισιωτέρων ποινικῶν φυλακῶν εἶναι, ὡς γνωστὸν, καὶ ἡ πρὸς τὴν πυρποληθεῖσαν Παλαιὰν Ἀγορὰν Μενδρεσεῖς, καταστάς περιώνυμος διὰ τὴν ἐντὸς τοῦ περιβόλου αὐτοῦ πελωρίαν πλάτανον καὶ τοὺς διασήμους ἄνδρας, τοὺς ἐν αὐτῇ κατὰ διαφόρους ἐποχὰς ἐγκαθειρθέντας. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι πάντες μετὰ φρίκης κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἤττον μεγάλης προσφέρομεν τὸ ὄνομα τῶν φυλακῶν τούτων, ἀλλ' ὀλίγιστα, φοβοῦμαι, γινώσκωμεν καὶ τὴν σημασίαν αὐτῶν.

Μενδρεσεῖς τουριστὶ σημαίνει τύπον ἐκπαίδευσως, λύκειον, σχολεῖον, ἐν ᾧ ἐκπαιδεύονται οἱ εἰς τὴν παιδείαν ἀφωσιωμένοι νέοι ἐν ἑπικουρῶν προβεβηκυῖα ἡλικία εἰσερχόμενοι εἰς αὐτό. Ὁ Μενδρεσεῖς εἶναι εἶδος διδασκαλείου, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου καὶ διαιτῶνται οἱ εἰς αὐτὸν φοιτῶντες, τοῦ τουριστικοῦ Δημοσίου καταβάλλοντος πᾶσας τὰς πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ ἀπαιτούμενας δαπάνας. Συνήθως εἰς μόνος διδάσκαλος (χρῆσις) διδάσκει πάντα τὰ μαθήματα. Ἐπειδὴ δὲ οἱ φοιτηταὶ, ἥτοι οἱ σοφτάδες, δεῖν νὰ ἐξέλθωσι τοῦ παιδιδασκῆτιοῦ τούτου ἐφωδισμένοι διὰ πᾶσης ἀνθρωπίνης γνώσεως, εὐδῆλον καθίσταται ὅτι ἡ Μενδρεσεῖς παρὰ τοῖς Ἰούρκοις ἀναπληροῖ καὶ τὰ λεγόμενα Πανεπιστήμια τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν. Ἀλλ' ἐπ' ἴσης γνωστὸν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις τῶν Ἰούρκων εἶναι λίαν περιορισμένη ὅθεν μόνον τέσσαρα μαθήματα διδασκονται ἐν τῷ Μενδρεσεῖ, α' τὸ Λογικόν, κυρίως τὸ Θεοκρατικόν, τὸ Σιερῆ λεγόμενον, β' τὸν ἱερόν Κοράνον, τὸν Θεοράνον καὶ τὰς ἱεράς τοῦ Μωαμεθανισμοῦ ἐντολάς β' ἢ Θεολογία γ' ἢ Φιλοσοφία, περιλαμβανούσα τὴν ἀραβικὴν, περσικὴν καὶ τουρκικὴν καὶ δ' ἢ Φιλοσοφία, ἐν στενωτάτῳ κύκλῳ.

Ἡ διδασκαλία ἐν τῷ Μενδρεσεῖ διαρκεῖ 20—25 ἔτη, μετ' αὐτὴν ἡ σοφτεῖς ἐξέρχεται ἔχων δικαίωμα νὰ καταλάβῃ ὅταν δῆποτε θέσιν, οὐχὶ κατωτέραν τῆς τοῦ μολλὰ, ἐν τῇ Πολιτείᾳ, ὡς κάτοχος πασῶν τῶν γνώσεων τῶν ἀπαιτούμενων εἰς πλήρη εὐδοκίμησιν ἐν τῷ νέῳ σταδίῳ. Μόλις περὶ τῶν σπουδῶν αὐτοῦ, αἰτεῖ ἢ μᾶλλον ἀπαιτεῖ τὸν διορισμὸν του, ἐν ὑπογράφει ὁ Σουλτᾶνος ἄνευ περαιτέρω διατυπώσεων, πλὴν μικρῶν ἐξετάσεων, ἐν αἷς δοκιμάζεται ἡ ὑποψήφιος, ὡσανεὶ διδάκτωρ, ἂν γινώσκῃ ἀπὸ στήθους πάντα τὰ διδασκόμενα αὐτῷ μαθήματα.

Σφίζεται παράδοσις τις, καθ' ἣν εἰς τὸν Σουλτᾶνον Μουράτ ἐπέδωκεν ἀναφοράν ἅμα παρα-

πῶσας τὰς ἐν τῷ Μενδρεσεῖ σπουδᾶς αὐτοῦ σοφτεῖς τις. Ἡ ἀναφορὰ ἦν γεγραμμένη μετ' ὕψους ἀπαιτητικῆς, σχεδὸν αὐθάδους, ὁ δὲ Σουλτᾶνος ἐγγράψεν ἰδιοχείρως ὅπισθεν αὐτῆς τὸ πολυθρόνητον παρὰ Ἰούρκοις *Ἄποδ δουργιά τσάκι-φελ.λέκ διρ' ἄσκ ὀλοσὸν τσεβιρενέν*, ἥτοι *Ἄπόδ ὁ κόσμος εἶναι τροχὸς τῆς Μοίρας*, εἶπε *τῷ δυναμῆν νὰ στρέψῃ αὐτόν*. Μετὰ τινος ἡμέρας μετέβη εἰς τὴν Μεγάλην Βεζυρῖαν ὁ σοφτᾶς, βέβαιος, κατὰ τὰ παραδεχόμενα νόμιμα, ὅτι ὁ Σουλτᾶνος ὑπέγραψε τὸν διορισμὸν του. Ἦσσαν ὅμως ἐξεπλάγη μαθὼν παρὰ τοῦ Μεγάλου Βεζύρη, ὅτι ἡ Α. Α. Μεγαλειότης οὐχὶ μόνον διορισμὸν δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπογράψῃ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀναφορὰν του ἐπίστρεψε, γράψας τοὺς ἀνωτέρω στίχους. Ὁ σοφτᾶς, λαβὼν τὴν ἥμισυ εὐμενῆ ταύτην ἀπάντησιν, ἐσκέφθη ἐπὶ μικρὸν, καὶ ἀνεχώρησε λίαν ἐξημέμενος. Βαρύθυμος διὰ τὸ ὅλως ἀπροσδόκητον ἀποτέλεσμα τῆς κλήσεώς του, ἐξῆλθε τῆς πόλεως ἕνα ἀνακουφιστὴν τὸν ἀπελπισμὸν του ἀναπνέων τὴν ζεῖδωρον αὐρανὸν τοῦ Βοσπόρου, ἀπολλὰ κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν μερμηρίζων, ὅτε διακρίνει μακρὰν πτωχὸν ῥακοσυλλέκτην, καμπτόμενον ὑπὸ διπλοῦ βάρους, τοῦ τῆς ἡλικίας καὶ τοῦ τῆς πενίας Πηλοσάζει αὐτὸν καί:

— Θέλω νὰ σὲ κάμω πλούσιον, τῷ λέγει.

— Ευχαριστῶ, ἐφένδῃ μου, προθύμως, ἀρκεῖ ὁ τρόπος, με τὸν ὅποιον θὰ με κάμῃς πλούσιον, νὰ μὴ ἦναι ἄτιμος ἢ ἄδικος.

— Ὅχι, δὲν πρόκειται νὰ βλάψῃς κανὲν ἐκ τῶν πλασματῶν τοῦ πανοικτίρμονος Ἀλλὰχ, οὐδὲ σὺ θὰ διακινδυνεύσῃς τίποτε.

— Τότε δέχομαι τὴν πρότασίν σου καὶ ὀρκίζομαι εἰς τὸ ἱερὸν Κοράνον ὅτι θὰ ἐκτελέσω πᾶν ὅ,τι καὶ ἂν με προτείνῃς.

— Λοιπὸν, πᾶρ με καὶ με εἰς τὴν Ἀγορὰν τῶν Δούλων (*Ἀβράτ Παζαρή*) καὶ πώλησόν με ὡς υἱὸν σου λέγων ὅτι ἐγεννήθην ἄλαλος, καὶ ὅτι με ἐθρεψες μὲν ἐπὶ τόσα ἔτη, ἀλλὰ δὲν ἠμπορεῖς πλέον ἕνεκα τοῦ γήρατός σου νὰ ἐπαρκέσῃς εἰς τὰς δαπάνας τῆς συντηρήσεώς μου, ὅθεν ἀναγκάζεσαι νὰ με πωλήσῃς. Καὶ ὅσα χρήματα λάβῃς, τὰ βάζεις εἰς τὴν τζέπη σου καὶ ἀναχωρεῖς.

Ἐνταῦθα σημειωτέον ὅτι ὁ πατὴρ δύναται νὰ πωλήσῃ τὸ τέκνον του, κατὰ τὰ τουρκικὰ νόμιμα, διότι θεωρεῖ αὐτὸ μακροῦ (καρπὸν του, προῖόν του), οὐτινος εἶναι ὁ ἀπόλυτος κύριος.

Ὁ ῥακοσυλλέκτης ἡμῶν λοιπὸν λαβὼν μετ' ἑκτου τοῦ ἡδῆ ἄλαλον καταστάντα σοφτᾶν τὸν ὡδήγει εἰς τὴν Ἀγορὰν. Κατὰ τύχην ἐργεταὶ ἀγοραστῆς δούλων εἰς πρώην Μέγαν Βεζυρῖαν, ὅστις ἐξεπλάγη ἰδὼν μεταξύ τῶν πωλουμένων μαύρων ἀνδραπόδων καὶ ἕνα λευκόν, καὶ μάλιστα ἐνδεθμένον τὰ ἱερά τοῦ σοφτᾶ

ἐνδύματα. Προσκαιεῖ τὸν κήρυκα (τελλῆ) καὶ ἐρωτᾷ ἂν πωλῆται καὶ ὁ λευκὸς ἐκεῖνος σοφτᾶς.

— Μάλιστα, ἐφένδῃ μου, ἀπαντᾷ ὁ κήρυξ, τὸν πωλεῖ ἐκεῖνος ὁ γέρον, ὅστις εἶναι καὶ ὁ πατήρ του. Εἶναι δὲ βωβός.

— Διὰ τί πωλεῖς τὸν υἱόν σου, πατέρα;

— Ἐφένδῃ μου, με ἄλλην τὴν πτωχεῖαν μου τὸν ἐσυντήρησα ὡς τότε, τὸν ἐμεγάλωσα, δὲν ἀντέχω πλέον, εἶμαι πτωχὸς ἄνθρωπος καὶ μάλις βγάξω τὸ δικό μου ψωμί. Αὐτὸς καμμὰ δουλειὰ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ, διότι εἶναι βωβός, καὶ καμμὰ βοήθεια δὲν μου δίνει.

Ὁ Βεζύρης παρατηρεῖ ὅτι ἡ φυσιογνωμία τοῦ ἀλάλου σοφτᾶ εἶναι νοσήμαν καὶ κάμνει τὴν ἐξῆς σκέψιν:

— Καλλίτερον ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν βωβὸν αὐτὸν δὲν ἠμπορῶ νὰ εὗρω, τὸν ἀγοράζω λοιπὸν καὶ με ὑπηρετεῖ εἰς τὰ διάφορα διαβούλια χωρὶς φόβον νὰ προδώσῃ εἰς τὴν ἀντιπολίτευσίν μου τὰς μετὰ τῶν φίλων μου διακειβομένας σκέψεις μου. Λαμπρὸ κελεπίρι, με τὸν Ἀλλὰχ!

Ἐπὶ ὅντι δὲ συνεννοεῖται μετὰ τοῦ πωλητοῦ, ἀγοράζει τὸν σοφτᾶν καὶ τὸν διορίζει θυρωρὸν καὶ ὑπηρετήν τῆς μεγάλης αἰθούσης αὐτοῦ.

Μετ' ὀλίγον ἐφθασεν ὁ μὴν τοῦ Ραμαζᾶν, ἥτοι τῆς πανηγύρου νηστείας, καὶ τῆς παννυχίου εὐαχίας καὶ τῶν διασκεδάσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀδιακόπων προσευχῶν.

Οἱ εὐκατάτατοι Ἰούρκοι, προσεγγίζοντας τοῦ Ραμαζᾶν, φροντίζουσι νὰ προμηθευθῶσι καλλίφωνον ψάλτην (μουζῆν), ἢν δοκιμάζουσι πολλὰς ἡμέρας πρότερον ἐν ταῖς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τὰ μέγαρα αὐτῶν ἰδρυμένοις ἐνκτηρίοις (μεσεζῆδ), ἐπὶ συμφωνοῦμένη ἀμοιβῇ. Τούτο δὲ γίνεται μόνον κατὰ τὸν μῆνα Ραμαζᾶν, διότι καθ' ὅλον τὸ ἐπίλοιπον διάστημα τοῦ ἔτους ἡ προσευχὴ παρὰ τοῖς Ἰούρκοις εἶναι μία καὶ ἡ αὐτὴ στερεότυπος. Ὁ μουζῆν δὲ ἔργον ἔχει νὰ ὑμῆσῃ τὸν Θεὸν διὰ διαφόρων αἰνῶν τὰς νύκτας ἀπὸ τοῦ μικροῦ πυργίσκου (μιναρέ). Συνήθως δὲ εἶναι καὶ ποιητῆς, αὐτὸς ὁ ἴδιος ποιῶν τὰς πρὸς δοξολογίαν τοῦ Ἀλλὰχ καταλλήλους φράσεις.

Οἱ περίοικοι τοῦ πρώην Βεζύρη, ἄρχοντες, καὶ μεγιστᾶνες, συνέχαιρον αὐτῷ ἐπὶ τῷ ἐξόχῳ αὐτοῦ μουζῆν, ἢν ἤκουον κατὰ τὰς νύκτας μέλποντα διὰ φωνῆς λαμπρᾶς τὸν Ὑψιστον. Ἐκπληκτὸς ὁ Βεζύρης ἔλεγε ὅτι βεβαίως δὲν εἶναι ἰδικὸς του ὁ μουζῆν, διότι αὐτὸς τοιοῦτον ἀκόμη δὲν εἶχε προμηθευθῆ. Ἀναμφιβόλως ὅμως, προσέθετε, θὰ ἦναι ἄλλου τινὸς πιασᾶ, ἀλλ' ἀγνωστὸς τίνος. Οἱ γείτονες διεβεβαίουν τὸν Βεζύρην ὅτι αὐτοὶ καλῶς ἤκουον, καὶ ὅτι ἀπὸ τὸ ἰδικὸν του μεσεζῆδ ἐκπέμπονται αἱ βεβαίως ἐκεῖναι μελωδίαί.

— Περιέργον, ἀπεκρίνετο οὗτος. Ἐγώ, ὡς ἡ-

ζεῦρετε πάντες, δὲν ἔχω κανένα ἰμάμην εἰς τὸ κοράκι μου. Ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὅποιον ἔχω εἰς τὴν ὑπηρεσίαν μου, εἶναι βωβός, ἐρχεται δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ὁ πατήρ του, ἀλλ' ἀναχωρεῖ τὸ ἑσπέρας, ἔπειτα δὲ δὲν εἶναι καὶ δυνατόν αὐτὸς νὰ ψάλλῃ.

— Πιασᾶ ἐφένδῃ, ἀπὸ τὴν ἰδικὴν σου οἰκίαν ἐξέρχεται ἡ δαουτικὴ (Δαβιδική) ὑμνωδία, τὴν ὅποιον καθ' ἑκάστην νύκτα πάντες ἀκούομεν. Καὶ ἔπειτα, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ βεβαιωθῆτε καὶ ὑμεῖς. Ἀρκεῖ νὰ ἀγρυπνήσητε μίαν μόνην νύκτα.

Εἰς τὴν ἐπιμονὴν διεβεβαίωσιν τῶν φίλων του ὁ Βεζύρης ὑποχωρῶν, ἀποφασίζει νὰ ἀγρυπνήσῃ. Ἐπὶ ὅντι περὶ τὸ μεσονύκτιον ἀκούει φωνὴν μελωδικωτάτην, προσερχομένην ἀπὸ τὴν σουρῆ τῆς ἰδίας οἰκίας καὶ ὑμολογούμενον τὸν Θεὸν διὰ τοιοῦτων ὠραίων φράσεων καὶ εἰκόνων, ὡστε καταγοητευθεὶς ἡσύχως καὶ ἄνευ θερῆς ἀνῆλθε τὴν κλίμακα καὶ βλέπει κατερχόμενον τὸν βωβὸν ὑπηρετήν του.

— Τίς εἶναι ὁ ψάλλων; ἠρώτησε διὰ νευμάτων τὸν ἄλαλον.

— Ἐγώ.

— Σὺ! Πῶς; Καὶ δὲν εἶσαι βωβός;

— Ὅχι! Πρὸ 5—6 ἡμερῶν μοὶ ἐνεφανίσθη κατ' ὄναρ ὁ μέγας Προφήτης καὶ μοὶ εἶπεν: « Ἄνοιξε τὸ στόμα σου! » Περίφορος ὑπήκουσα καὶ ἤνοιξα αὐτό, ὁ ἔνδοξος Μωάμεθ τότε ἔβη ἐπὶ εἰς τὸ στόμα μου μικρὸν με πρᾶσινα φύλλον καὶ με χρυσὰ γράμματα βεβλιζιδίου, τὸ ὅποιον ἐκράτει εἰς τὴν ἁγίαν χεῖρά του καὶ με διέταξε νὰ τὸ καταπίω. Ἐγὼ τὸ κατέπιον χωρὶς νὰ εἶπω λέξιν, καὶ ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐμὴν ὅπως ἔλοι οἱ ἄνθρωποι καὶ γνωρίζω ἀπὸ στήθους ὅλον τὸ Σιερῆ καὶ ὅτι ἄλλο θέλει.

Ὁ Πιασᾶς ἔμεινεν ἐμβρόντητος, ὡς ἦτο ἰπόμενον, καὶ καταβὰς εἰς τὴν αἰθουσαν, διέταξε νὰ τῷ δοθῇ πλουσιώτατον καρτῆν καὶ νὰ τὸν περιποιηθῶσιν ὡς ἄνθρωπον ἄγιον. Ἀμέσως δὲ διεδόθη ἀνὰ σύμπασαν τὴν πόλιν ὅτι θαύμα τοῦ Μωάμεθ ἐτετέλεθη, μυριάδες δὲ λαοῦ ἤρχοντο ὅπως αὐτοῖς ὄμνασι. Βεβαίως περὶ τοῦ γενομένου θαύματος καὶ ἀσπασθῶσι τὴν ἱεράν τοῦ σεπτοῦ σοφτᾶ χεῖρα. Ἐννοεῖται ὅτι τὸ γεγονός, διαδοθέν, ἐφίχασε καὶ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Σουλτᾶνου, ὅστις καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ καὶ αὐτὸς τὸν ὅσιον ἄνδρα. Ὁ σοφτᾶς ὅμως ἐθεώρησαν ἀνάρμοστον εἶναι ἡδῆ ἔφερον ἱερὸν χαρακτηρῆν νὰ μεταβῆ πρὸς τὴν Α. Α. Μ., διότι δὲν προσελθῆ ἑπισήμως. Ὁ Σουλτᾶνος τότε ἠναγκάσθη νὰ ἀποστείλῃ αὐτοκρατορικὰς ἀμάξας καὶ ἐν μέσω τῶν παραταχθέντων στείχων τοῦ στρατοῦ διηυθύνθη μετὰ πάσης τῆς ἐπισημότητος εἰς τὰ Ἀνάκτορα, παρακολουθούμενος ὑπὸ ἀμετρήτου πλήθους φανατικοῦ λαοῦ.

Ἄμα παρουσιάσθεις εἰς τὸν Σουλτᾶνον προσ-

ήνεγκε τὸ σέβας αὐτοῦ εἰς τὴν ἐπί τῆς γῆς
 ἁκίαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν ἀντιπρόσωπον τοῦ
 Προφήτου. Ὁ Σουλτάνος μετὰ προσεκτικὴν
 παρατήρησιν τὸν ἀνεγνώρισε καὶ εἶπε:

— Τὸ πρόσωπον τῆς ὑμετέρας Ὀσιότητος νο-
 μίζω ὅτι δὲν μοι εἶναι ὄλιως ἀγνωστον.

— Μάλιστα, Μεγαλειότατε. Καὶ ἰδοὺ ἡ ἀνα-
 φορά μου ὡς σοφῶ καὶ ἡ ἰδιόχειρος γραφὴ σας.
 Πῶς σας φαίνεται; Ἡδυνήθην νὰ στρέψω τὸν
 τραχὺν τῆς Μοίρας ἢ ὄχι; Παρατήρησατε ἀπὸ
 τοῦ παραθύρου σας. Πόσαι χιλιάδες φανατικοῦ
 κόσμου προκίνονοι πρὸ τῶν Ἀνακτόρων σας,
 ἐξαρτώμενοι ἀπὸ τῶν χειλέων μου; Ἐάν εἰς τὸν
 συμφετόν αὐτὸν φωνάζω ὅτι ὁ Σουλτάνος δὲν
 πιστεύει εἰς τὸ θεῶμα τοῦ Μωάμεθ, φαντάζε-
 σθε τί δύναται νὰ γείνη;

Ὁ Σουλτάνος παρετήρησεν ἀπὸ τοῦ παραθύ-
 ρου, εἶδεν, ἐσκέθη καὶ ἀμέσως προβαλὼν τὴν
 κεφαλὴν:

— Μουσουλμᾶνοι, εἶπε, γονυπετήσατε καὶ
 δοξάσατε τὸν μέγαν Προφήτην ἡμῶν. Ἀδι-
 στάτως πιστεύω εἰς τὸ θεῶμα τοῦ θεοπνεύ-
 στου Μωάμεθ καὶ προσκυνῶ καὶ τὸν ἅγιον ἄν-
 θρωπον, ἐφ' οὗ συγκαιρέθῃ νὰ θαυματουργήσῃ.
 Ἴνα δὲ καὶ διὰ πραγμάτων δείξω τὸν ἄκρον σε-
 βασμὸν μου, διορίζω αὐτὸν Μέγαν Ἰμῆρη τῆς
 ἁγίας πόλεως Μέκκας.

Μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἀκρατικότητος ἤκουσεν ὁ λαὸς
 τοὺς λόγους τοῦ Μονάρχου καὶ ἐν κατανοῦσαι
 βαθεῖα ἐκαρφε τὰ γόνατα. Καὶ παρεκλούθησε
 τὸν ἅγιον εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Βεζύρου, οὗτω δὲ
 ὁ Σουλτάνος διὰ τῆς εὐφυίας αὐτοῦ ἀπηλλάγη
 φοβεροῦ ἐχθροῦ, πολλὰ πράγματα δυναμένου
 νὰ παράσχῃ αὐτῷ ἐκάστατε.

Καὶ ἐπειδὴ περὶ μενδρεσέδων καὶ σοφτάδων
 ὁ λόγος, ἐπιτραπήτω μοι νὰ μνημονεύσω μιᾶς
 ἐτι παραδόσεως, ἀναφερομένης εἰς τὸν πολυ-
 θρόνητον Νάσρ-εδ-δίν Χάτζατ.

Ἡ παράδοσις ἡμῶς αὕτη, ὡς πᾶσαι αἱ τοι-
 οῦτου εἰδους, ἐνέχει πολὺ τὸ μυθολογικόν, ἀλλ'
 ὅπως δῆποτε δὲν εἶναι καὶ ἀναξία ἀναγραφῆς.

Εἰς τῶν Ἐμῆρων, τῶν καταγομένων ἀπὸ τῆς
 ἱερᾶς γενεᾶς τῶν Καλιφῶν καὶ φερόντων ἐπὶ
 κεφαλῆς λευκὴν κίδαριν (σαρίκ), εἶχε Μενδρε-
 σέτ τινά, ὃν διηθῶνεν ὡς μουδερῆς (καθηγη-
 τῆς, λυκειάρχης), ἐδίδασκε δὲ τὰ ἀνώτερα μα-
 θήματα τῆς ἀνωτάτης τάξεως, περιλαμβανού-
 σης τέσσαρας ἐν ἄλλῃ μαθητῆς, ἐν οἷς καὶ τὸν
 Νάσρ-εδ-δίν.

Ὁ Ἐμῆρς οὗτος εἶχεν ἐν ἀρνίον (κουζού),
 ὅπερ ἔθισκεν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Μενδρεσέ. Ὁ
 Ἐμῆρς, συλλαμβάνων αὐτὸ τὸ ἔσφαζε, τὸ
 ἐξέδαιρε, τὸ ἀπέστειλεν εἰς τὸν φαθρὸν πρὸς
 ἔψην καὶ καθήμενος μετὰ τῶν τεσσάρων μα-
 θητῶν του, τὸ ἔτρωγε, φροντίζων ἐπιμελῶς νὰ

μὴ βιφήθῃ κανέν ἐκ τῶν ὀστέων τοῦ ἀρνίου. Μετὰ
 ταῦτα συνέλεγε πάντα τὰ ὀστά, τὰ συνηρο-
 λάγει καλῶς, ἤπλωνε τὸ δέρμα, τὰ ἔθετεν ἐντὸς
 αὐτοῦ ὑπετονθόρξεν εὐχὰς τινὰς καὶ κατόπιν
 μεγαλοφώνως διέταττεν αὐτῷ νὰ ἐγερθῆ καὶ
 μεταβῆ εἰς τὴν βοσκὴν. Τὸ ἀρνίον ἠγείρετο καὶ
 ἔβασκεν. Τοῦτο συνέβη πολλὰκις καὶ ἐπανειλημ-
 μένως εἰς τὸ αὐτὸ ἀρνίον.

Ἡμέραν τινά, ἀπουσιάζοντος τοῦ Ἐμῆρη, οἱ
 τέσσαρες μαθηταὶ ἀπεφάσισαν νὰ δοκιμάσωσι
 καὶ αὐτοὶ τὸ πείραμα τοῦ διδασκάλου των.
 Ἄφ' οὗ λοιπὸν ἔφαγον τὸ κρέας, συνηρολόγη-
 σαν τὰ ὀστά κτλ., προσεπάθησαν δὲ διὰ φωνῶν
 καὶ λοιπῶν εὐχῶν νὰ ἐπαναγάγῃσι τὸ ἀρνίον
 ἀθιβεῖς τὴν ζωὴν. Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ πείσω
 τὸν ἀναγνώστην μου ὅτι τὸ ταλκίπυρον ἀρνίον
 εἶδε πλέον τὸ ἀγλυκερὸν Ἡελλιοιο φάσκον ὅσον
 καὶ ὁ ὑπὸ τῶν θυγατέρων του καταμελισθεὶς
 ἐκείνος Θεταλὸς Ἡελλίας.

Ἦλθεν ὁ καθηγητῆς καὶ μετὰ λύπης μαθῶν
 τὰ γενόμενα, ἠρώτησε χολωθεὶς:

— Τίς ἔσφαξε τὸ ἀρνίον;

Οἱ μαθηταὶ μετὰ δέους ἐδείξαν τὸν σφαγέα.

— Οὕτω νὰ σφαγῆς καὶ σύ! κατηράσθη ὁ
 ἱεροδιδάσκκλος. — Καὶ τίς ἐξέδαιρε τὸ ἀρνίον;
 ἠρώτησεν ἐκ δευτέρου.

Ἵπεδείχθη μετὰ τοῦμου καὶ ὁ δεύτερος ἔνοχος.

— Οὕτω νὰ ἐκδώρουν καὶ σὲ! — Καὶ τίς ἐ-
 ψησε τὸ ἀρνίον; ἐβρυχήθη τὸ τρίτον ὁ Ἐμῆρς.

Ἐδείξαν καὶ τὸν ἐψήσαντα τὸ ἀρνίον, ὃν
 κατηράσθη ὁμοίως:

— Οὕτω νὰ ἐψήσουν καὶ σὲ, ἄθλιε!

Εἶναι περιττόν νὰ προσθέσωμεν ὅτι ἀπασαὶ αἱ
 ἀραὶ τοῦ εὐσεβοῦς Ἐμῆρη ἐξέπληρώθησαν κατὰ
 γράμμα.

Στραφεῖς τέλος πρὸς τὸν ἕτερον μαθητήν:

— Σὺ τί ἔκαμαν; ἠρώτησεν.

— Ἐγὼ ἐγέλων, ἀπήντησεν.

— Πάσαι αἱ πράξεις καὶ οἱ λόγοι σου νὰ ἤ-
 ναι γελοῖοι καὶ νὰ προξενούν πάντοτε τὸν γέ-
 λωτα, εἶπεν ὁ δίκαιος ἀνὴρ, καὶ ἐνταῦθεν ἐξη-
 γεῖται τὸ εἰς ἄκρον φιλόγελον τοῦ Νάσρ-εδ-
 δίν, ὅστις, γενόμενος κατόπιν χιῶτζας, ἀπέβη
 διάσημος παρὰ τοῖς Ἀσιανοῖς διὰ τὰ ἀπειρα
 ἀστεία ἀνέκδοτά του, δι' ὧν ἀρτύεται πᾶσα
 συνδιάλεξις παρὰ τε τοῖς Τούρκοις καὶ πᾶσι
 τοῖς χριστιανικοῖς λαοῖς τῆς Τουρκίας, καὶ
 μέχρι δὲ τῆς σήμερον ἀσβεστος ἀείποτε προκα-
 λεῖται ὁ γέλωις εἴτε διὰ τῶν ἀληθῶς προσφῶν
 εἴτε καὶ διὰ τῶν βλακωδῶν ἐν πολλοῖς χαριτο-
 λογιῶν αὐτοῦ.

ΙΩΑΝΝΙΝ ΒΑΛΛΑΒΑΝΗΣ

ΘΥΜΑΣΑΙ:

Θυμάσαι, θταν 'ς τὸ λειβάδι
 Σ' εἶδα μονάχη ἓνα βράδον
 'Σάν πεταλοῦδα νὰ πλανᾶσαι,
 Θυμάσαι;

Κρουθ' ἐστάθηνκα σιμᾶ σου,
 Καὶ 'σάν μ' ἐπῆρεν ἡ ματιῶ σου,
 Εἶπ' ἄγγελος ἡ κόρη νᾶσαι!
 Θυμάσαι;

Δυὸ λόγια, δυὸ ματιαῖς, δυὸ χέρια
 Γ'λοκὰ σφιγμένα, καὶ 'ς τ' ἀστέρια
 Ἦ' πρῶτο μ' ἔφερε φίλι σου.
 — Θυμήσου!

'Σάν ταῖς χρυσαῖς στιγμαῖς ἐκείναις
 Χρόνια περᾶσανε καὶ μῆνες
 Καὶ τώρα λέγω: 'Σάν λυπᾶσαι,
 Θυμάσαι;
 ΑΓΓΡΥΘΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΗΣ.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ὁ μικρὰν χρησιμότητα δύναται νὰ ἐχθῆ ἡ γνώ-
 σις τοῦ τίνα ἐκ τῶν ἐμπορευμάτων της στέλλει ἡ
 Ἑλλάς εἰς τὴν δαίνα ἢ δαίνα χώραν τῆς Εὐρώπης,
 καὶ τίνα πάλιν ἐμπορεύματα λαμβάνει ἐξ ἐκάστης
 τῶν χωρῶν ἐκείνων. Ἀκριβεῖς περὶ ταύτων πληρο-
 φορίας παράχουσιν ἡμῖν οἱ δημοσιευθέντες ἐπίσημοι
 πίνακες τοῦ Ἐμπορίου τῆς Ἑλλάδος ἐκ τοῦ
 Γραφεῖου τῆς Στατιστικῆς, καὶ ταύτας παραθέτομεν
 ἐνταῦθα.

Λοιπὸν ἡ Ἑλλάς ἀποστέλλει εἰς τὴν Ἑωσιαίαν
 κυρίως ἔλαια, σῦκα καὶ ἐλαιάς. Ἡ ἀξία αὐτῶν κατὰ
 τὸ 1888 ἦτο περὶ τὰς 750,000 δραχμάς.

Λαμβάνει δὲ παρὰ τῆς Ἑωσιαίας κυρίως δημη-
 τριακοῦς καρποῦς (ἐν ἔτει 1888 ἀξίας δραχ. 26,
 783,487, χαβιάριον δραχ. 1,088,119) καὶ ζῆα ἐν
 γένει δραχ. 1,062,460).

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ Ἑλλάς ἀποστέλλει πρῶ-
 τιστα τὴν Κορινθιακὴν σταφίδα της (ἀξίας τῷ 1888
 δραχ. 27,279,940) μόνλυδρον (ἀξ. δραχ. 6,169,690)
 καὶ μεταλλιτιδας (ἀξίας δραχ. 4,345,030).

Κατὰ τὸ 1888 ἔλαβεν ἡ Ἑλλάς παρὰ τῆς Ἀγ-
 γλίας κυρίως ὑφάσματα ἀξίας δραχ. 15,064,145,
 ἀκατέργαστα ἔρυκτὰ ἀξίας 4,500,000, ἰχθῶς ταρι-
 χευτοῦς ἀξίας 1,800,000, εἴτα δὲ νήματα καὶ κλω-
 σιάς, μέταλλα, δέρματα, κ. ἄ.

Εἰς τὴν Γερμανίαν στέλλομεν πρῶτιστα τὴν στα-
 φίδ μασ. Ἡ ἀξία αὐτῆς τῷ 1888 ἀνῆλθεν εἰς δραχ.
 3,386,628.

Λαμβάνομεν δὲ παρὰ τῆς Γερμανίας κατὰ πρῶτον
 λόγον ὑφάσματα (δραχμῶν 533,003 τῷ 1888), ἐνδύ-
 μέταλλα κατεργασμένα (δραχ. 388,688), ἐνδύ-
 ματα ἔτοιμα (δραχ. 378,643), καὶ ἄλλα εἶδη κα-
 τωτέρας ἀξίας.

Εἰς τὴν Γαλλίαν στέλλομεν πάλιν σταφίδα
 (δραχ. 12,828,863 τῷ 1888), αἰνους (δραχ. 2,
 106,000), μόνλυδρον, σπόγγους κτλ.

Ἡ δὲ Γαλλία μᾶς στέλλει ὑφάσματα (δραχμῶν
 1,900,000 τῷ 1888) δέρματα ἀκατέργαστα, ἔρια,
 τρίχας, πτερά, κουκούλια (δραχ. 1,400,000), δέρ-
 ματα καὶ ἐστῶ κατεργασμένα (δρ. 950,000), μέ-
 τאלλα κατεργασμένα (850,000), καπνὸν (δραχμῶς
 800,000), ἰχθῶς ταριχευτοῦς (δρ. 720,000), ὑφά-
 σματα ἄλλα (1,500,000), εἶδη στολισμοῦ ποικίλα
 (430,000) καὶ παντοῖα ἄλλα προϊόντα κατωτέρας
 ἀξίας.

Εἰς τὴν Ὑλλανδίαν εἰσαγόμεν σταφίδα ὡσαύτως
 (τῷ 1888 δραχ. 2,111,082), λαμβάνομεν δ' ἐκ τῆς
 Ὑλλανδίας τυρῶν καὶ διάφορα ἄλλα προϊόντα μικρο-
 τότης ἀξίας πάντα. Τῷ 1888 ἔλη ἡ ἐκ τῆς Ὑλ-
 λανδίας εἰσαγωγή εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπῆρξεν ἀξίας
 δραχμῶν 79,541.

Εἰς τὸ Βέλγιον ἡ Ἑλλάς ἀποστέλλει μετὰ λ-
 λίτιδας (ἀξίας δραχ. 8,200,000 τῷ 1888), μόν-
 λυδρον (δρ. 950,000), σταφίδ (δραχ. 780,000).

Ἐκ Βελγίου δ' ἔρχονται εἰς ἡμᾶς μέταλλα κατε-
 εργασμένα (ἀξίας δραχ. 590,000 τῷ 1888), μη-
 γανιὰ (δρ. 275,000), μέταλλα ἀκατέργαστα (δραχ.
 250,000) σκαυὴ πῆλινα καὶ ὑάλινα, δέρματα, χη-
 μικά προϊόντα ἁμάσαι καὶ ἄλλα.

Διὰ τὴν Ἑλθεσίαν δὲν ὑπάρχει πῖναξ δεικνύων
 ἡμῖν τίνα προϊόντα ἢ Ἑλλάς προμηθεῖαι αὐτήν.

Ἡ ἐκ τῆς Ἑλθεσίας δ' εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα
 ἦτο κατὰ τὸ 1888 ἀξίας δραχ. 398,079, ἐξ ὧν δραχ.
 271,392 ἀντιπροσωπεύουν τὰ βαμβακερὰ ὑφάσματα.

Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἡ Ἑλλάς εἰσάγει σῦκα (τῷ 1888
 ἀξίας δραχ. 2,277,964), αἰνους (δραχ. 1,639,397),
 σταφίδα (ἀξίας δρ. 1,119,237), ἐλαιόλαδα (δραχμῶς
 881,386), βελάνους (δρ. 672,074), δέρματα ἀκα-
 τέργαστα (δραχ. 520,261), καὶ ἄλλα μικροτέρας
 ἀξίας.

Ἡ Αὐστρία δ' ἀποστέλλει εἰς τὴν Ἑλλάδα πλεῖ-
 στα προϊόντα της, ὧν κυριώτατα ἐυλείαν οἰκοδομικῆς
 (δραχ. 4,000,000 τῷ 1888), ζάχαριν (δραχμῶς 3,
 500,000), χάρτην (δρ. 760,000), ὀρόζιον (δραχμῶς
 604,000), καπνὸν (δρ. 564,000), μέταλλα κατετρ-
 γασμένα (δρ. 547,000), ὑφάσματα μάλλινα καὶ βαμ-
 βακερὰ (δρ. 1,100,000), σιγιλά (δρ. 490,000),
 ἐυλεία βαρελοποιίας (δρ. 444,000) ἰχθῶς ταριχευ-
 τοῦς (δρ. 373,000) καὶ ἄλλα.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν ἡ Ἑλλάς εἰσαγωγὴ δὲν
 εἶνε σημαντικὴ, συμπροσθεῖσα κατὰ τὸ 1888 μόνον
 εἰς δρ. 941,669. Ἐν τῷ ποσῷ τούτῳ τὰ ἐλαιόλαδα
 ἀντιπροσωπεύονται διὰ δρ. 400,000 περίπου, οἱ οἶνοι
 διὰ δρ. 143,000, καὶ ἄλλα προϊόντα διὰ μικροτέρων
 ποσῶν.

Ἐν τῆς Ἰταλίας λαμβάνομεν ἡμεῖς ὀρόζιον (τῷ
 1888 δρ. 983,406), ἐυλείαν οἰκοδομικῆς (δραχμῶς
 805,000), ἰχθῶς ταριχευτοῦς (δρ. 442,000), ἀκατέρ-
 γαστα ἔρυκτὰ (δρ. 353,000), ἐυλείαν βαρελοποιίας
 (δρ. 287,000), πῖλους (δρ. 232,000) καὶ ἄλλα μι-
 κροτέρας ἀξίας.

Εἰς τὴν Ρουμανίαν ἡ Ἑλλάς εἰσαγωγὴ τῷ
 1888 σημειοῦται ὡς συμπροσθεῖσα εἰς δρ. 350,000. Κυ-
 ριωτέρον πρῶτον ἐξαγωγῆς εἶνε αἱ ἐλαιαὶ (δρ. 115,295.)

Ἡ Ρουμανία μᾶς ἐστειλε προϊόντα κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος δρ. 1,283,901. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου δρ. 897,541 ἀντιπροσωπεύει ἡ ξυλεια οἰκοδομικῆς, καὶ δρ. 301,377 εἰς δημητριακοὺς καρποὺς, τὸ πλεον συμπληροῦσι διάφορα προϊόντα μικρῆς ἀξίας.

Εἰς τὴν Τουρκίαν ἀπεστειλόμεν τῷ 1888 ἐκ τῶν προϊόντων μᾶς κυριώτατα δημητριακοὺς καρποὺς δρ. 2,200,000, ὑφάσματα βαμβακερὰ δρ. 1,850,000, καπνὸν δρ. 646,000, δέρματα ἀκατέργαστα δραχ. 557,000, δέρματα κατεργασμένα δραχ. 375,000, ἐλαιόλαδα δραχ. 306,000, ὑφάσματα λινοῦ δραχμῶς 298,000, ἰχθῶς, κουκούλια, σάπωνα, ἐλαίας, σπόγγους, πνευματώδη ποτὰ καὶ ἄλλα διὰ μικρότερα ποσά.

Ἐκ Τουρκίας λαμβάνομεν δημητριακοὺς καρποὺς (τῷ 1888 ἀξίας δρ. 8,176,812), ζῶν ἐν γένει (δρ. 824,000), ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα (δρ. 800,000), ἰχθῶς ταριχευτοὺς (δρ. 733,000), δέρματα ἀκατέργαστα καὶ ἄλλα εἶδη (δρ. 405,000), ἀκατέργαστα δασικὰ προϊόντα (δρ. 364,000), ἀκατέργαστα ὄρυκτα ἐν γένει (δρ. 358,000), ξυλείαν βυρλοποιίας (δρ. 270,000), καπνόν, καὶ ἄλλα μικροτέρας ἀξίας.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἡ εἰσαγωγή ἐξ Ἑλλάδος τῷ 1888 συνεπώθη εἰς δρ. 2,042,036, τὸ κυριώτατον εἰσαχθέν προϊόν ἦτο ὁ καπνὸς ἀξίας δρ. 1,530,378, μετ' αὐτὸν αἱ ἐλαίαι δραχμῶν 182,569 καὶ μετ' αὐτὰς ἄλλα προϊόντα μικροτέρας ἀξίας.

Ἡ Αἴγυπτος μᾶς ἐστειλε κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος προϊόντα δρ. 481,999. Ἦσαν δὲ ταῦτα πίτυρα, ἀσφοδέλειον, ἐρυθρόδανον, βάμβαξ, λίνον, κάνναβις, ψιθαθος ἀκατέργαστος, λαχανικά, ἄνθη, δέρματα ἀκατέργαστα, ζάχαρις, ὄριζα, καφές κτλ.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἡ Ἑλλάς ἀπέστειλε τῷ 1888 σταφυλὰ ἀξίας δραχμῶν 4,640,000, σπόγγους ἀξίας δρ. 67,736, καὶ διάφορα ἄλλα προϊόντα ἀξίας δραχ. 2,650.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἐπραμήθευσαν εἰς ἡμᾶς προϊόντα ἀξίας δρ. 2,842,991, ὧν κυριώτατα ἦσαν καφές δρ. 1,160,060, ἰχθῶς ταριχευτοὶ δρ. 1,078,000, δέρματα ἀκατέργαστα, ἔριαι, τρίχες, πιπερά, ὠά, κουκούλια κτλ. δραχ. 486,612.

Αὗται εἰσὶν αἱ χῶραι μεθ' ὧν ἡ Ἑλλάς διεξάγει τὸ σπουδαιότερον ἐμπόριον αὐτῆς. Αἱ πρὸς πάσας τὰς λοιπὰς ἐμπορικὰς αὐτῆς σχέσεις εἶνε ἐλαχίστης ἀξίας· διότι τὰ μὲν ἀποσταλέντα εἰς αὐτὰς ἐλληνικὰ προϊόντα κατὰ τὸ 1888 ὑπῆρξαν ἀξίας δραχ. 128,269, τὰ δὲ εἰσαχθέντα εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐξ αὐτῶν δραχ. 1,297,896.

ΠΕΡΙ ΤΗΝ ΓΗΝ

Τὸ βιβλίον τῶν προσευχῶν τὸ παραγγελλόμενον πρὸ ἐτῶν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου Β', μικρὸν καλλιτεχνικὸν ἀριστοτέρημα, περὶ τῶν μετὰ τὸν θάνατόν του, ἠγγράσθη ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Βρετανικοῦ Μουσίου ἀντὶ 46 χιλ. φράγκων.

— Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ἡ αὐτοκράτειρα τῆς Γερμανίας μετέβησαν εἰς Βαῦρουτ ὅπου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔτους δίδονται πανηγυρικαὶ παραστάσεις ἔργων τοῦ Βάγνερ τῆ συμπράξει τῶν ἀρίστων ἀοιδῶν

τῆς Γερμανίας καὶ Αὐστρίας. Τὸ αὐτοκρατορικὸν ζεῦγος ἤκουσε τὸν Πάριφαλ, ὅστις ἐξετελέσθη θυμικῶς. Ὁ αὐτοκράτωρ ἀπένειμεν εἰς πάντας τοὺς καλλιτέχνας παράσημα καὶ βαρύτιμα δῶρα, κατέθηκε δὲ στέφανον ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ μεγάλου μουσουργοῦ.

— Διὰ τὸ προσεχὲς θῆρος μεγάλη διεθνὴς μουσικὴ ἐορτὴ παρασκευάζεται ἐν Γενεύῃ, τῆ πρωτοβουλία τῶν ἐκεῖ μουσικῶν συλλόγων. Κατὰ τὴν ἐορτὴν ταύτην θὰ τελεσθῶσι καὶ διεθνεῖς μουσικαὶ ἀγῶνας.

— Ἡ ἐτήσια παραγωγή ζέθου ἐν Μονάχῳ υπολογίζεται εἰς 200 ἑκατομμύρια λίτρων. Ἄν ἐκάστη λίτρα ἐτίθετο ἐντὸς ἰδίου δοχείου καὶ τὰ δοχεῖα ταῦτα ἐτάσσοντο εἰς γραμμὴν, θὰ καταλαμβάνον ἑκτασὶν 20 χιλιάδων χιλιομέτρων, ἦτοι ἀπὸ τοῦ ἑνὸς πόλου μέχρι τοῦ ἑτέρου.

— Ἐβδομήκοντα τρεῖς γυναῖκες ἐξασκοῦσι νῦν τὸ ἱατρικὸν ἐπάγγελμα ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν ταῖς Ἀγγλικαῖς ἀποικίαις. Τούτων αἱ πλεῖστα μεταβαίνουσιν εἰς Ἰνδίας, ὅπου ἡ χρησιμότης αὐτῶν εἶνε μαγαλειότερα παρὰ τῷ Ἰθαγενεῖ πληθυσμῷ, διότι τὰς γυναῖκας τῶν Ἰνδῶν δὲν δύναται νὰ πλησιάσῃ ἀνὴρ ξένος, ἔστω καὶ ἱατρός.

ΕΔΩ Κ' ΕΚΕΙ

—

Ἄσφαλές μέσον.

— Κάτι, βλέπω, κόμπο δένεις 'ς τὸ μαντίλι σου ;
— Γιὰ νὰ θυμηθῶ νὰ ξυπνήσω αὐριο τὸ πρωὶ εἰς τὰς πέντε.

Παιδικὴ ἐκτίμησις.

Μεταξὺ παιδιῶν :

— Δὲν γνωρίζω τὸν 'δικόν σας γιαντῶν, μὰ ὁ 'δικός μας ξέροι πῶς εἶνε λαμπρὸς γιαντῶν.
— Ἀρρώστησε κανένας σας καὶ τὸν γιάτρευσε ;
— 'Όχι' μὰ ὅποτε ἔλθῃ σπῖτι μού φέρνει καρναμέλαις.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

—

Διατήρησις σταφυλῶν.

Διατηροῦνται σταφυλαὶ ἐπὶ ἕν σκεδόν ἔτος ἐὰν ἐντὸς νέου ξυλίνου καὶ καλῶς καρφωμένου κιβωτίου θέσωμεν κατὰ στρώματα πίτυρα ἀποξηρανθέντα ἐν κλιβῆνῳ καὶ σταφυλὰς μὴ φερούσας ῥάγας σαπράς, συλλεγείσας δὲ πρὸς τὸ ἑσπέρας ἡμέρας ξηρᾶς καὶ εὐδίας. Ὁ σκοπὸς τῆς μεταξὺ στρωμάτων πιτύρων τοποθετήσεως τῶν σταφυλῶν εἶνε ν' ἀπομονώσωμεν αὐτὰς κατὰ τὸ δυνατόν ἀπὸ τοῦ ἀέρος· ἐπομένως τὰ στρώματα τῶν πιτύρων δεόν νὰ εἶνε παχέα, νὰ τίθενται δὲ πίτυρα καὶ μεταξὺ τῶν σταφυλῶν καὶ τῶν παρειῶν τοῦ κιβωτίου, ὅπερ ἀφοῦ πληρωθῇ δεόν νὰ καρφωθῇ καλῶς καὶ νὰ τοποθετηθῇ εἰς μέρος σκοτεινὸν καὶ ὑποθερὸν οὐχὶ δὲ ὑγρὸν. Αἱ οὕτω φυλαττόμεναι σταφυλαὶ μετὰ τινος μῆνας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βυτιοῦνται, ὅπως δ' ἀποδοθῇ αὐταῖς κατὰ τὸ δυνατόν ἡ φυσικὴ τῶν ὠραιότερας ἀποκόπτεται ὁ ποδίσκος αὐτῶν καὶ τίθενται ἐπὶ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας ἐντὸς οἴνου — αἱ μὲν λευκαὶ ἐντὸς λευκοῦ οἴνου, αἱ δὲ μέλαινα· ἐντὸς μέλανος.